

27 maart 2009

ADVOCATENBLAD 4

Ordebestuurder Diana de Wolff

OVER DURE ADVOCATEN EN SLEETSE OPLEIDINGEN

'Sta stil bij vragen die een ongebruikelijke transactie oproept'

'Collaborative divorce neemt obstakels weg'

Recessie: leven Nederlandse advocaten alleen in de toekomst?

Procureur, niet verplicht wel zo zeker

De verplichte procureurstelling is afgeschaft per 1 september 2008.

Nu is de keus aan u. Zelf doen, of kiest u voor zeker?

Uitbesteden kan ook na 1 september 2008 aan elk van de 19 leden van de Procureurskring. Zij gaan op de vertrouwde, deskundige wijze door met het leveren van procureursdiensten. De 19 kantoren bieden de waarborg van voortzetting van procureursdiensten in alle arrondissementen. Dan weet u zeker dat uw instructies en stukken op tijd, op de juiste plaats terecht komen.

Voor informatie: www.procureurskring.nl

procureurs
kr1n9

Na de gewone echtscheiding en mediation is er nu **collaborative divorce**. Annette van Keulen, van de nieuwe Vereniging Collaborative Divorce Holland, vertelt hoe advocaten bij een 'overlegscheiding' wel adviseren, maar niet procederen en 'onderhandelen tot overeenstemming is bereikt'.

Sinds de meldplicht voor **ongebruikelijke transacties** werd ingevoerd, zijn er geen gevallen bekend van foute advocaten. Maar vergeleken bij accountants en notarissen melden advocaten wel erg weinig, zeggen witwasbestrijders Hennie Kusters en Sonja Corstanje.

Sinds september is oud-GroenLinks-senator Diana de Wolff lid van de Algemene Raad van de Orde. 'Ik denk dat het beeld dat heel veel mensen hebben, dat **advocaten onbetaalbaar zijn**, waarschijnlijk wel klopt'

Door de **recessie** leeft iedereen in de toekomst. Of zijn Nederlandse advocaten toch al bezig met de economische crisis? **140**

De cliënt heeft er geen belang bij als de **advocaat op tv** zowel tegen als voor onbegrensde vrije meningsuiting pleit. **141**

Wie doet sinds september het **procureurswerk**, en hoe bevalt het? **143**

Bij scheepsbeslagen grijpt men graag naar het **Rotterdams Garantief formulier**; het nieuwe kwam eind 2008 gereed. **154**

Wordt het recht in de **media** vermalen? **161**

.....
Verder...

Advocaten voor advocaten: onderzoek naar moorden in Kenia 142 » Gezocht: advocaat aan wieg van Mijlpaalarrest 144 » Nieuwe Beslagsyllabus 145 » Agenda 146

Nieuw procesreglement verzoekschriftprocedures insolventie 146 » Over de personenvennootschap: dossier, seminars en modellen 147 » Adviescommissie over advocaat bij politieverhoor 147 »

Van de deken: Van de kaart 147 » Permanente opleiding 166 » Personalia 170 » Tucht recht 172

Omslagfoto:
Ronald Brokke

Crisiskansen

M&A- en vastgoedpraktijken beleven een teruggang in activiteiten. Maar de recessie biedt ook kansen.

.....
Irene Schoemakers
Journaliste
.....

Michiel Hoek (kantoor directeur Trip advocaten & notarissen): ‘Volgend jaar verwachten we een toename van het aantal insolventiezaken. Maar ook op het gebied van arbeidsrecht valt er veel te doen. Bedrijven gaan herstructureren, afslanken... en dat levert ons extra werk op.’

De banden met banken heeft het kantoor enige tijd geleden al wat steviger aangetrokken. Hoek: ‘Banken grijpen deze crisis immers aan om hun financiële zaken goed op orde te krijgen en schakelen daar vaak advocaten bij in. Daar willen we uiteraard bij zijn.’ Daarnaast geeft het kantoor nu – vaker dan voorheen – vrijblijvend preventief advies aan P&O-adviseurs van bestaande klanten. Hoek: ‘We helpen hen met problemen

.....
‘Juist bij tegenwind is er ruimte om je te onderscheiden’
.....

die kunnen ontstaan rondom exit- en beoordelingsstrategieën en wijzen hen op eventuele valkuilen.

Hetzelfde doen we voor makelaars die in het particulier onroerend goed handelen. Dat is een groep die het nu zwaar te verduren heeft en die wel wat hulp kan gebruiken. Wij bieden hen informatie en advies over problemen

die ze in hun huidige praktijk kunnen tegenkomen, bijvoorbeeld op het gebied van familierecht. Ook dit doen we voor eigen rekening en hopen hiermee goede relaties op te bouwen met deze doelgroepen.’

Koopjesjacht

Han Weegink (marketing & communicatie, AKD Prinsen Van Wijnen): ‘We hebben als kantoor onze risico’s gespreid en hebben nog steeds werk in overvloed. Wel is er die verschuiving naar minder M&A-werk naar meer activiteit in het arbeidsrecht. We merken hier dat de telefoon aanzienlijk vaker rinkelt. ‘Wat te doen met het personeel?’, zo luidt de centrale vraag van de meeste bedrijven.’ De al vóór de kredietcrisis ontwikkelde tool *ReQuiRe* draait dan ook overuren. Weegink: ‘Dit is een rekenhulpmiddel voor bedrijven om de gevolgen in kaart te brengen van het schuiven met personeel. Vragen hierover komen in een hoog tempo binnen. Daarnaast zijn we actief op het gebied van insolventie en herstructurering en ook hier is het momenteel behoorlijk druk. In de Rotterdamse haven bijvoorbeeld zitten veel bedrijven nu al in de problemen, hetgeen ons veel werk oplevert. Zo treedt AKD onder meer op als curator voor de Rotterdamse havenpool SHB en containerrederij EWL.

We vrezen de crisis niet, maar we rekenen onszelf ook niet rijk. We denken wel degelijk na over de manier waarop we deze crisis optimaal het hoofd kunnen bieden. En als we de kansen goed benutten, zouden we er zelfs dit jaar nog wel een plusje uit kunnen slepen.’

Otto de Witt Wijnen (compagnon bij Kneppelhout & Korthals): ‘In mijn insolventiepraktijk is sinds november

verandering merkbaar. Bedrijven vallen niet meteen om, maar het aantal faillissementen en de daaraan gerelateerde zaken nemen wel degelijk toe.’

Volgens De Witt Wijnen is deze crisis niet echt vergelijkbaar met die van begin dit decennium. ‘Dat was vooral een ICT-crisis en daarin hebben we destijds in onze praktijk niet echt opmerkelijke verschuivingen gezien. Nu houden de banken de vinger op de knip en ondernemers ondervinden hier onherroepelijk de gevolgen van. Ik verwacht een toenemende vraag naar insolventierechtelijke adviezen. We zorgen er om die reden nu al voor dat onze insolventiepraktijk op sterkte is. Daarnaast verwachten wij een verschuiving van de algemene adviespraktijk naar de procespraktijk.’ De algemeen verwachte krimp van de M&A-praktijk heeft zich bij dit kantoor nog niet aangediend. De Witt Wijnen: ‘Ondernemingen met voldoende vlees op de botten gaan op koopjesjacht en nemen minder solvabele bedrijven relatief gemakkelijk over.’

Meer druk, meer geschillen

Wendy van der Stroom (partner bij Smeets Gijbels): ‘Crisis of niet, geschieden wordt er toch. En aangezien wij specialist zijn in familierecht, zal de crisis onze hoeveelheid werk niet echt beïnvloeden.’ Aan de doelgroep van voornamelijk vermogende klanten gaat de crisis in ieder geval níét voorbij. ‘Een deel van onze klanten heeft veel geld verloren als gevolg van waardedaling van onroerend goed en belegging portefeulles, waardoor wij worden uitgedaagd om nog creatievere oplossingen te bedenken voor de vragen en problemen. Wanneer er geld in overvloed is, kunnen partijen immers eenvoudiger

de Recessie

tot overeenstemming komen, dan wanneer er minder geld te verdelen is.'

Niet de hoeveelheid werk, maar de inhoud van het werk verandert. 'We zoeken nu meer dan voorheen de samenwerking met netwerkpartners om klanten bij te kunnen staan. Denk aan specialismen als fiscalisten, accountants enzovoort. Daarnaast zijn al onze advocaten ook

mediator.'

Bang dat de crisis het kantoor uiteindelijk ook zal raken is Van der Stroom niet. 'Sterker nog, we hebben op 1 februari 2009 een nieuwe vestiging in Amsterdam geopend om de klanten nog beter te kunnen bedienen en nemen hiervoor ook weer nieuwe mensen aan. We gaan wat dat betreft tegen de stroom in. We blijven groeien.'

Bas van Schouwenburg (partner bij Straatman Koster advocaten): 'Wij werken met name voor de vastgoed- en bouwsector en deze sectoren worden nu hard geraakt. Dat merken wij in onze praktijk. Maar er zijn zeker ook kansen. Projectontwikkelaars en aannemers, maar ook beleggers en corporaties zijn namelijk kritischer geworden bij het inkopen van diensten. Ze willen goede kwaliteit voor een niet al te hoge prijs. En die kunnen wij leveren. Onze orderportefeuille is tot nu toe dan ook nog prima gevuld.' En er zijn méér kansen, meent Van Schouwenburg. 'Het wordt voor ons makkelijker om aan goed gekwalificeerd personeel te komen. Het vastgoednotariaat staat al erg onder druk. In de vastgoedadvocatuur zal dat niet uitblijven. Ook dat biedt mogelijkheden.'

Ook het aantal geschillen op de bouwplaats neemt toe evenals het belang van het winnen van aanbestedingsprocedures. 'Partijen staan meer dan ooit onder druk en dus ontstaan er meer meningsverschillen dan in

Column

Harry Veenendaal

In casu Wilders

Geert Wilders is niet gebaat bij een verdediging door Bram Moszkowicz. Weet u nog: Moszkowicz heeft bij de Hoge Raad cassatie in het belang der wet ingesteld tegen de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam om Wilders alsnog te vervolgen vanwege zijn vermeende haatdragende uitspraken. 'De vrijheid van meningsuiting is het geding', aldus Moszkowicz. Net daarvoor deed de Amsterdamse advocaat op persoonlijke titel aangifte tegen het SP-Kamerlid Harry van Bommel, omdat deze tijdens een pro-Palestijnse demonstratie de leus 'Intifadah, Intifadah, Palestina vrij' had gescandeerd, en zich niet distancieerde van de kreet ' Hamas, Hamas, alle joden aan het gas'.

Beide dossiers werden gelijktijdig door Moszkowicz bij Pauw & Witteman besproken. Is dit consequent? Kan een advocaat op maandag een kinderverkrachter bijstaan, op dinsdag op persoonlijke titel procederen tegen de herplaatsing van een pedofiel in zijn buurt en beide standpunten op woensdag bij Andries Knevel verdedigen? In beginsel wel. Maar bij aanzienlijke media-exposure zijn dergelijke tegenstrijdige standpunten niet in het belang van zijn cliënt.

Moszkowicz heeft namelijk al genoeg juridische hoofdbreken. Wilders houdt er een tamelijk vlakke interpretatie van het recht op vrije meningsuiting op na, waaraan hij het recht meent te ontleen over zijn tegenstanders geringschattend te spreken. 'Laffe Britse appeasement-politiek versus het Islamitische Kwaad met het recht van vrije meningsuiting als kind van de rekening', aldus Wilders toen premier Brown hem de toegang tot Engeland ontzegde.

Lariekoek. De vrijheid van meningsuiting is een de facto absoluut recht. Conform het huidige wettelijke systeem kan Wilders alles zeggen of schrijven, censuur is niet mogelijk en rechterlijke toetsing vindt ex post plaats. De vrijheid van meningsuiting is niet in het geding noch is sprake van een 'aanslag' op dit recht, zoals Moszkowicz betoogt. Inbreuk op dit wettelijke systeem leidt tot censuur ongeacht welk ethisch paradigma de boventoon voert. Recent wilde bijvoorbeeld de PVV een toespraak van Khalid Yassin in Rotterdam vooraf verbieden. Kenmerkend is een moreel-ethisch superioriteitsgevoel ten opzichte van de gevestigde regelgeving: Wilders is 'God's gift to freedom'. Zo'n houding is niet per definitie negatief. Iedere aspirant-premier moet in bepaald opzicht de barricaden op gaan voor de verdediging van zijn idealen. Ik opteer voor saaie nuchterheid en een scherpe juridische blik, in plaats van een zelfverkozen populistisch martelaarschap.

Moszkowicz heeft dan ook een flinke uitdaging met de zaak Wilders. En juist daarom is het onhandig dat hij tegelijkertijd op persoonlijke titel Van Bommel de mond wil snoeren omdat beide zaken voor de leek volstrekt tegenstrijdig zijn. Dat is het risico van media-exposure. De Hoge Raad neemt ook kennis van dit tegenstrijdige karakter en dat is mogelijk fnuikend voor de overtuigingskracht van zijn pleidooi in de zaak Wilders. Dat risico had Moszkowicz moeten vermijden. Zijn persoonlijk belang in de zaak Van Bommel schaaft het belang van zijn cliënt, in casu Wilders.

DO'S¹

- Focus op datgene waarom een cliënt uw kantoor prefereert
- Vertroetel de key-clients
- Informeer de cliënten gericht over voor hun relevante ontwikkelingen
- Welke drie bedrijven wilt u in het komende jaar als cliënt winnen?
- Bevorder ondernemersgedrag van de werknemers

DON'TS

- Tarieven drastisch verlagen
- Bezuinigen op goede koffie en andere stimuli van werkplezier
- Iedere cliënt aannemen, ook de niet-interessante
- Geen stagiairs meer aannemen
- Minder goede mensen aannemen omdat die goedkoper zijn
- Onregelmatig declareren en de incasso op zijn beloop laten

1 Deze tips zijn uitgewerkt door Langhof Advies.

het verleden. Voor ons betekent dat eenvoudigweg meer werk. Bovendien heeft ook de overheid nog eens aangekondigd meer te willen investeren in infrastructuur. Wij zien al aannemers die zich momenteel aan het "omkatten" zijn naar specialisten op het gebied van infrastructuur. De business zal vooral *verschuiven*.

Tijd voor ondernemerschap

Ook al ben je als advocatenkantoor met een brede en/of procespraktijk weinig gevoelig voor conjunctuur, toch is het belangrijk om bij een recessie zo snel mogelijk in actie te komen en te anticiperen op de veranderende markt.

Als nichekantoor is snel handelen in veel gevallen zelfs noodzaak om te overleven. Een aantal kantoren doet daar ook al het een en ander aan, soms aangestuurd door professionals, zoals marketingmanagers. Toch doen de meeste kantoren (nog) niets; omdat ze de noodzaak nog niet zien of niet over de juiste experts beschikken.

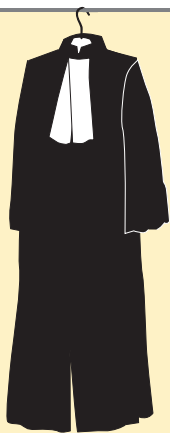
Dolph Stuyling de Lange en Erik van Zadelhof (Langhof Advies) richten zich op de advisering en ondersteuning van advocatenkantoren: 'Ook al zijn advocatenkantoren zelf vaak minder gevoelig voor een recessie, als cliënten op grote schaal financi-

eel in de problemen komen, leidt dat alsnog tot problemen. De recessie zal voor de meeste kantoren dan ook pas vanaf eind 2009 effect krijgen. Veel kantoren gaan nu extra activiteiten ontplooiën op terreinen waarop de crisis geen negatieve invloed heeft, zoals insolventie en arbeidsrecht; maar ook daar wordt de spoeling straks dunner.'

En andere redenen om tijdig in actie te komen volgens Langhof: de positie van advocaten en notarissen erodeert al enige tijd. 'Steeds meer bedrijven maken gebruik van meerdere kantoren. Ze vergelijken kwaliteit en gebruiken hun positie om steviger

te onderhandelen. Gewoon maar afwachten tot er een cliënt aanbelt, kan minder dan ooit wanneer het economisch tij tegenzit.'

Van Zadelhof: 'Kostenbeheersing is natuurlijk een primaire reactie, maar de manoeuvreerruimte op dit punt is in een mensenorganisatie als een advocatenkantoor beperkt: lonen, al snel 60 procent van de kosten, en huisvesting, 10 procent, liggen goeddeels vast. En stoppen met werven van goede, nieuwe mensen is op termijn fnuikend. Het is dus tijd voor ondernemerschap.'

Vervolgde advocaten

Stichting Advocaten voor Advocaten

Onafhankelijk onderzoek gevraagd naar Keniaanse moorden

Speciaal rapporteur van de Verenigde Naties Philip Alston wil een onafhankelijk onderzoek naar de moord op Oscar Kamau King'ara en John Paul Oulu, donderdag 5 maart in de hoofdstad van Kenia, Nairobi.

King'ara was advocaat, oprichter en directeur van de Oscar Foundation Free Legal Aid Clinic. De Oscar Foundation is een geregistreerde liefdadigheidsinstelling die gratis juridische dienstverlening biedt aan arme Kenianen. Zij publiceerde het afgelopen

jaar een rapport waarin werd gemeld dat sinds 2002 8.040 jonge Kenianen standrechtelijk zijn geëxecuteerd of doodgemarteld door de politie. Het gaat daarbij om leden van de Mungiki-sekte, een politiek-religieuze groep die in Kenia verboden is.

Ook was King'ara een van de voornaamste bronnen van VN-rapporteur Philip Alston die onderzoek deed naar de buitengerechtigde moorden. Op 27 februari 2009 verklaarde Alston na afloop van zijn tiendaagse fact

finding missie naar Kenia dat de verantwoordelijken voor deze moorden veroordeeld moeten worden. In zijn rapport roept hij op dat Kenia's hoogste politiebass en de advocaat-generaal hun ontslag moeten indienen omdat zij er niet in zijn geslaagd de straffeloosheid aan te pakken.

De auto waarin advocaat King'ara en zijn collega zaten, werd klemgereden en vervolgens zijn ze in hun auto doodgeschoten. Volgens een ooggetuige droeg de bestuurder van een van de auto's een politie-uniform. Kort voor de moord werd de Oscar Foundation door een regeringswoordvoerder in verband gebracht met een criminele bende.

Alston noemde het 'uitermate verontrustend dat mensen die opkomen voor de mensenrechten in Kenia, op klaarlichte dag midden in Nairobi kunnen worden vermoord. Dit vormt een ernstige bedreiging van de rechtsstaat'. Hij zei dat op de

Keniaanse regering een zware verantwoordelijkheid rust om een onafhankelijk onderzoek te laten instellen.

De hoofdcommissaris van de politie in Nairobi heeft beloofd een uitvoerig onderzoek in te stellen, maar Alston heeft laten weten daar weinig vertrouwen in te hebben. 'Het is belangrijk dat niet de Keniaanse autoriteiten dat doen, maar een team uit het buitenland.'

Advocaten voor Advocaten heeft inmiddels ook de autoriteiten in Kenia opgeroepen tot een onafhankelijk onderzoek, en wij vragen u hetzelfde te doen.

- Voor informatie over de situatie in Kenia of over de Stichting Advocaten voor Advocaten kunt u contact opnemen met Adrie van de Streek via e-mail info@advocatenvooradvocaten.nl of bezoek de website www.stichtingadvocatenvooradvocaten.nl. Daar leest u ook hoe u donateur kunt worden. Rekeningnummers: ABN 489.938.655; Postbank 433.83.27 (Amsterdam).

Hoe bevalt sinds september het procureurswerk?

'Soms denken we dat advocaten wat gemakzuchtig zijn'

Op 31 augustus 2008 deden de procureurs het licht uit, op 1 september namen de procesadvocaten het stokje over. Op die dag startte ook de Procureurskring met haar werkzaamheden. Daarin verenigden zich negentien advocatenkantoren – één per arrondissement – die diensten blijven aanbieden die voorheen door procureurs werden verricht. De ervaringen zijn gevarieerd.

Ons kantoor is hoogelijk gespecialiseerd. We hebben intake-advocaten, procesadvocaten, bel-, schrijf- en blufadvocaten. We hebben klant-contactadvocaten. We hebben zelfs juristen in dienst...

.....
Michel Knapen
 journalist

.....
 Ze moet er nog een beetje om lachen. 'Een tijd geleden werden we gebeld door een advocaat die inlogde in het roljournaal en bij zijn stuk-

ken de afkorting NU zag. Hij dacht dat de rechtbank vonnis had gewezen en wilde de uitspraak zien. Wij vonden dat wel grappig, want NU staat voor Niet Uitgevoerd.' En die afkorting staat gewoon bij de hulpfunctie van

het roljournaal, zegt Hanneke Vis, rolgriffier te Utrecht.

Nu advocaten niet langer automatisch gebruikmaken van procureurs en veelal zelf proceshandelingen moeten verrichten, wil het wel eens misgaan. De afschaffing van

het procuraat heeft de Rechtbank Utrecht zeker gemerkt, zegt Vis. Zo worden er meer dan in het verleden aktes van niet-indienen verstrekt. 'Als advocaten niet tijdig naar de instructies kijken, moeten wij een zaak wel laten

'Verkeerd B-formulier? Accepteren wij niet!'

Het installeren van het roljournaal kostte haar drie maanden. Veel te ingewikkeld om het te installeren, zegt ze, hoewel ze zichzelf geen digibeet vindt. Meerdere malen heeft ze de servicedesk van de Rechtbank Haarlem om raad moeten vragen. Na drie maanden is mr. Pauline van der Kolk van het Haarlemse kantoor Damiate Advocaten er nog niet uit. Maar de software is inmiddels geïnstalleerd, zij kan haar zaken en

die van haar kantoorgenoten in het roljournaal inzien. En ze kan B-formulieren aanmaken. Of toch niet? 'Een medewerkster van de rechtbank informeerde mij dat mijn B-formulieren er verkeerd uitzien en dat zij niet van plan is deze te accepteren', zegt Van der Kolk. 'De B-formulieren van andere advocatenkantoren zouden er anders uitzien. Ik heb deze dame gezegd dat ik in het nieuwe roljournaal werk met de iconen die daarop beschikbaar zijn. Tevens heb ik haar verteld dat als ik niet het goede roljournaal met

de goede inlogcodes zou gebruiken, ik niet eens mijn zaken zou kunnen inzien. De bewuste dame was hier niet van onder de indruk. Zij informeerde mij mijn foutieve B-formulieren zonder meer te gaan retourneren. In de bewuste zaak ben ik gered doordat een advocaat zich voor de wederpartij heeft gesteld. Sindsdien hoor ik niet meer van de rechtbank dat mijn B-formulieren niet zouden kloppen. Ik vrees echter voor het vervolg van mijn werkzaamheden met het nieuwe roljournaal.'

schieten.' Ook komen uitstelverzoeken later binnen, soms zelfs te laat, en krijgt de rechtbank beduidend meer telefoontjes van advocaten. 'Vroeger was de procureur de vraagbaak, nu bellen ze naar de griffie. We helpen graag, maar alles wat ze moeten weten is te vinden in het roljournaal. Als dat goed wordt gebruikt is dat een prima hulpmiddel, maar veel advocaten staan er toch huiverig tegenover. We krijgen dan toch telefoontjes over welk bijlagenformulier er moet worden gebruikt, terwijl dat er gewoon op staat. Dat geldt ook voor afkortingen. Soms denken we dat advocaten wat gemakzuchtig zijn.'

Voor hen, maar ook voor advocaten die bewust de procureurswerkzaamheden liever niet doen, zijn er advocatenkantoren die een procuraat *après la lettre* zijn blijven voeren. Negentien daarvan zijn aangesloten bij het landelijk netwerk de Procureurskring. Hun ervaringen na een halfjaar zijn gevarieerd.

'We hebben niet te klagen', zegt Greet van Ditshuizen van het Zwolse advocatenkantoor Benthem & Gratama. 'Het gaat tegen de verwachting in goed. We hadden een forse terugval in het aantal zaken verwacht, maar dat is meegevallen. We krijgen regelmatig nieuwe zaken binnen, van kleine en van grote kantoren. Maar we hebben ook kantoren verloren. We denken dat de aansluiting bij deze Kring echt heeft geholpen. Al vóór de oprichting van die Kring kregen we de eerste verzoeken binnen. Nu onze eigen advocaten ook in andere arrondissementen kunnen procederen, merken we pas goed dat overall anders met de rol wordt gewerkt.'

Hetzelfde geluid kan worden opgetekend in Rotterdam. 'Er zijn in ons arrondissement maar twee kantoren die procureursdiensten zijn blijven aanbieden', zegt Rianne Reibestein van Kneppelhout & Korthals. Weinig concurrentie en dus: 'Ook wij hebben niets te klagen. Al ruim vóór 1 september 2008 heeft een aantal kantoren van buiten Rotterdam gevraagd of wij hun procureursdiensten konden doen, en na die datum is dat gestaag gegroeid. Zij doen dat werk niet zelf omdat, zoals ze dat ons laten weten, deze constructie extra zekerheid biedt. Wij kennen de Rechtbank Rotterdam en de werkwijze goed. Helaas werken alle rechtbanken toch weer anders.'

Wat minder positief is Liesbeth Strang (Banning, 's-Hertogenbosch). 'Deelname aan de Procureursring was een beetje een

'Procesadvocaat verbieden'

'De afschaffing van het procuraat is een zegening voor de rechtspraktijk', zegt R.K. van der Brugge, advocaat in Den Haag. 'Het verloopt vlekkeloos. Onbegrijpelijk dat er nog advocaten zijn die gebruikmaken van een "procesadvocaat"; het isodeloos kostenverhogend voor de cliënt. Ik ben voorstander van het verbieden van het fenomeen "procesadvocaat".'

sprong in het duister. We hebben nu wat minder zaken dan vóór 1 september. Een aantal kantoren is deze werkzaamheden zelf gaan doen. Het aantal verzoekschriften in appèlzaken is fors minder, evenals verzoekschriften bij echtscheidingen; de regels daarvoor zijn niet zo formeel en veel advocaten kunnen het wel zelf. Wat fors is verminderd zijn de toevoegingszaken, omdat de procureurskosten niet meer worden vergoed. Aan de andere kant zie je ook dat advocatenkantoren die procureursdiensten zijn blijven aanbieden dit nu stopzetten. Mogelijk komen hun klanten naar ons.'

Het afschaffen van het procuraat en het lidmaatschap van de Procureurskring heeft het Groningse kantoor Plas Bossinade voorsnog weinig opgeleverd. Maria Heeger spreekt van een 'bedroevend' aantal minder zaken. Bestaande opdrachtgevers zijn dit werk zelf gaan doen'. Deels is dat ook wel te begrijpen, zegt Heeger. 'Het kost gewoon minder als je geen procesadvocaat inschakelt. De meerwaarde ervan is aan veel klanten niet goed uit te leggen. En het is ook vaak niet nodig, zoals bij reguliere zaken waarin een dagvaarding moet worden uitgebracht of waarbij een datum voor kort geding moet worden gevraagd. Die kosten moet je afzetten tegen het belang van de zaak, en bij kleine zaken is een paar tientjes al veel geld. Cliënten hebben daar moeite mee.' Heeger vermoedt 'dat we te optimistisch zijn geweest. En het aantal zaken kan verder teruglopen. Maar er kan ook een kentering aankomen: als veel cliënten zien

dat een procesadvocaat toch wel handig is'.

Considine Advocaten, een klein kantoor in Rotterdam, maakte altijd gebruik van een rolwaarnemer, zelf beschikte het kantoor niet over een eigen procureur. Maar sinds 1 september bestaat de wens om de rolwaarneming zelf te doen. Advocaat Heleen over de Linden: 'Je moet dan wel het rolreglement goed in de vingers hebben. Het zou daarom wenselijk zijn wanneer er ergens een cursus wordt aangeboden, maar dat is er niet.' Het zou volgens Over de Linden een goed idee zijn wanneer een van de rechtbanken zo'n cursus bijvoorbeeld landelijk zou verzorgen of wanneer procesadvocaten een rolzitting in het eigen arrondissement kunnen bijwonen. Dan kan een toelichting op het rolreglement worden gegeven en kunnen beginnende procesadvocaten vragen stellen. 'En dan zijn er nog vele afkortingen. Kan er op rechtspraak.nl geen overzicht worden geplaatst met de betekenis ervan?' Daarover kan Michiel Boer van de Raad voor de rechtspraak kort zijn. 'Wij staan niet onwelwillend tegenover dergelijke verzoeken. Maar we hebben slechts één keer zo'n vraag gekregen. Er moet wel sprake zijn van een substantieel probleem én we moeten daarvan horen, willen we zo'n afkortingenlijst maken. Kennelijk is het probleem binnen de advocatuur nog niet groot genoeg.'

(oproep)

GEZOCHT advocaat aan de wieg van Mijlpaalarrest

Mijlpaalarresten zijn niet moeilijk te vinden, maar de advocaat die er in feitelijke instantie(s) bij betrokken was, die wél. En juist deze advocaten willen we spreken om terug te kijken op de aanloop naar de mijlpaal. Ze werden vaak verrast door het resultaat in hoogste instantie.

Voor de volgende arresten zijn we op zoek naar de advocaat in feitelijke instantie(s):

Tiethoff q.q./NMB (NJ 1990, 661); Kriek/Smit (NJ 1988, 150); Taxusstruik (NJ 1994, 624); Peeters/Gatzen (NJ 1983, 597); Oldtimer (1995, 614).

Kent u een van de advocaten, dan hoort de redactie dat graag: Linus.Hesselink@reedbusiness.nl.

Nieuwe Beslagsyllabus

Een verbeterde versie van de Beslagsyllabus is op 3 februari jl. vastgesteld door het Landelijk Overleg van de Voorzitters van de sectoren Civiel van de rechtbanken (LOVC). Afgezien van de wijzigingen die verband houden met de afschaffing van het procuraat en de toevoeging van enkele verwijzingen naar uitspraken, betreffen de wijzigingen het volgende.

.....
Robert Hendrikse
 advocaat te Amsterdam

Verschillende percentages bij begroting vordering verhaalsbeslag

De opsteller van het rekest wordt gevraagd om de vordering als volgt (en anders dan voorheen) te begroten:

- bij een hoofdsom tot € 300.000: de hoofdsom plus 30%;
- bij een hoofdsom van € 300.000 tot € 1.000.000: de hoofdsom plus 20%;
- bij een hoofdsom van € 1.000.000 tot € 5.000.000: de hoofdsom plus 15%;
- bij een hoofdsom van meer dan € 5.000.000: de hoofdsom plus 10%.

Gang van zaken afgifte van de verlobbeschikking

Uitgangspunt is dat de grosse van de verlobbeschikking per post aan de advocaat wordt toegestuurd of in een postvakje (togadoos) bij de rechtbank wordt neergelegd. Als de advocaat van verzoeker een andere wijze van afgifte wenst (bijvoorbeeld het ophalen ter griffie van de beslissing), moet hij dat in een begeleidende brief bij het rekest laten weten. Als (tevens) afgifte per fax wordt gewenst, moeten in de begeleidende brief de naam en het faxnummer van de adressaat (kan een deurwaarder zijn) worden vermeld. Met uitzondering van de Rechtbanken Breda en Rotterdam sturen alle rechtbanken de verlobbeschikkingen (ook) per fax toe.

Vermelding overleg deken bij beslag ter zake van niet-betaalde advocatendeclaraties

Thans wordt aangeraden om bij conservatoire maatregelen ter zake van niet-betaalde advocatendeclaraties er in het beslagrekest melding van te maken dat er – overeenkomstig art. 27 lid 7 Gedragsregels 1992 – overleg met de deken is geweest.

Proceskosten na horen op beslagverlof

Soms komt het voor dat de voorzieningenrechter eerst beide partijen wil horen alvorens op het verzoek te beslissen (art. 279 lid 1 Rv). Op pagina 6 (sub B) wordt er vanuit gegaan dat als er gehoord is en het verlof wordt geweigerd, een proceskos-

tenveroordeling conform het bij een opheffingskortgeding gebruikelijke tarief voor de hand ligt. Indien na bedoeld horen het gevraagde verlof wel wordt verleend, zal daarbij geen proceskostenveroordeling worden uitgesproken. Dit zal dan in de hoofdzaak aan de orde komen.

Geen verlof bij frustreren uitvoerbaar bij voorraad verklaarde veroordeling

Evenals in de oude beslagsyllabus is in de nieuwe editie de vermelding opgenomen dat er in het algemeen geen verlof voor eigenbeslag wordt verleend, indien de verzoeker beoogt een jegens hem ten gunste van geresceerde gewezen uitvoerbaar bij voorraad verklaarde veroordeling te frustreren (p. 16 sub 'NB 2'). Nu staat op p. 11 (sub G) vermeld dat dit voornamelijk bij eigenbeslag speelt, maar zich ook kan voordoen bij andere beslagvormen.

Geen beslag op aandeel in WGE-verzameldepot of recht op uitlevering (art. 26 WGE)

Verhaalsbeslag op een aandeel in een verzameldepot op grond van de Wet giraal effectenverkeer (WGE) of op het recht op uitlevering ex art. 26 WGE, wordt niet voor mogelijk gehouden.

Beter in twee rekesten

Verlof tot het leggen van beslag op de in art. 475c Rv genoemde periodieke betalingen (o.a. loon, pensioen en uitkeringen) kan slechts worden verleend, nadat de schuldenaar is gehoord of

de gelegenheid daartoe ongebruikt heeft gelaten (art. 720 Rv). Indien er in één gecombineerd rekest gevraagd wordt om naast beslag op een dergelijke periodieke uitkering ook beslag op een ander object te mogen leggen, moet de verzoeker uitdrukkelijk om een gesplitste behandeling vragen. Om te voorkomen dat bij een dergelijk beslagrekest de griffie van de rechtbank ondanks dat verzoek om een gesplitste behandeling meteen een oproep voor een zitting aan de geresceerde stuurt, wordt echter aangeraden om een dergelijk verzoek niet in één rekest te doen, maar in twee afzonderlijke rekesten.

Ook in andere dan IE-zaken bewijsbeslag mogelijk

In de nieuwe versie wordt bewijsbeslag ook in zaken die geen betrekking hebben op intellectuele eigendomsrechten voor mogelijk gehouden.

In IE-zaken is conservatoir beslag een voorlopige maatregel in de zin van art. 1019i Rv

Conservatoir beslag moet worden beschouwd als een voorlopige maatregel in de zin van art. 1019i Rv, waarbij door de voorzieningenrechter een redelijke termijn voor het instellen van de eis in de hoofdzaak als bedoeld in lid 1 van dat artikel dient te worden bepaald. Wanneer de voorzieningenrechter die termijn niet heeft gesteld, geldt lid 2 van art. 1019i Rv.

agenda

GEVANGENPOORT-LEZINGEN

In de serie Gevangenpoort-lezingen over 'Verwevenheid bovenwereld en onderwereld' houdt Roel Janssen, thrillerschrijver en politiek economisch journalist van *NRC Handelsblad*, op **zondag 29 maart** een lezing over 'Van de Hollandse Tulpengekte van 1636 tot de mecenas van de Hilversumse tennisbaan van 2005': de huidige aandacht voor de verwevenheid tussen onderwereld en bovenwereld in een historisch perspectief.

Op **zondag 5 april 2009** vragen René Craemer, oud-hoofdofficier van justitie van het Functioneel Parket, en Aldo Verbruggen, advocaat van Wladimiroff & Waling, zich af of er onderscheid is tussen de aanpak van misdaden van de *happy few* uit de bovenwereld en delicten van de 'echte' boeven uit de onderwereld.

De bijeenkomsten worden gehouden in het Haags Historisch Museum aan de Korte Vijverberg 7 om 12.15 uur, kosten zijn € 10. Men kan zich voor de lezing aanmelden bij het Haags Historisch Museum, Korte Vijverberg 7, telefoon 070 - 36 46 940, info@haagshistorischmuseum.nl.

JONGE BALIE AMSTERDAM-JUSTITIA

Op **15, 16 en 17 april** organiseert Stichting Justitia

het jaarlijkse evenement van de Jonge Balie en de Orde van Advocaten in het Arrondissement Amsterdam.

De aftrap vindt plaats op woensdagavond met een borrel in de Heineken Brouwerij en op donderdag wordt er gepleit in het Gerechtshof. Het seminar wordt op vrijdag gehouden in het Koninklijk Theater Carré, waar de sprekers prof. mr. E. J. Dommering, prof. mr. A. A. Quaedvlieg en de dagvoorzitter mr. S. M. Wertwijn het thema 'Kunst & Recht, een Amsterdams meesterwerk' gaan belichten vanuit verschillende invalshoeken.

Ten slotte wordt Justitia 2009 op vrijdagavond afgesloten in de Escape. Voor meer informatie zie: www.stichtingjustitia.nl.

NATUUR(LIJK) MET RECHT BESCHERMD

Op **dinsdag 21 april 2009** vindt de werkconferentie van Vereniging voor Milieurecht plaats. De volgende vraag staat daar centraal: is er wet- en regelgeving denkbaar die zorgvuldig uitvoering geeft aan de Vogel- en Habitatrichtlijn, de natuurwaarden en dynamische biodiversiteit effectief bescherming biedt, én als hanteerbaar ervaren wordt bij de ruimtelijk economische ontwikkeling van Nederland?

Een interdisciplinaire werkgroep van de Ver-

eniging voor Milieurecht is opgericht om de dialoog hierover op gang te brengen tussen juristen, ecologen, ambtelijke en politieke beleidsmakers en alle partijen die met de natuurbeschermingswetgeving te maken hebben. De werkgroep belicht haar eerste bevindingen tijdens een werkconferentie op 21 april a.s. U kunt zich hiervoor uiterlijk 6 april 2009 via www.milieurecht.nl aanmelden. De werkconferentie vindt plaats van 13.30-17.00 uur in Het Vechthuis, Jagerskade 13 te Utrecht.

CAUSALITEIT IN PERSPECTIEF

Mordenate College organiseert op **vrijdag 8 mei 2009** een congres met als thema 'Causaliteit in perspectief'. Tijdens dit congres worden de wijzen waarop in verschillende rechtsgebieden het causaal verband moet worden vastgesteld met elkaar vergeleken. Het Nederlandse privaatrecht, straf- en bestuursrecht zullen daarbij aan bod komen. Ook wordt een blik geworpen op het Belgische privaatrecht en de Common Law. De dag bestaat uit lezingen, workshops en wordt afgesloten met een discussie. Het congres vindt plaats in het Academiegebouw ('s ochtends) en het Kamerlingh Onnes Gebouw ('s middags) te Leiden. U kunt zich aanmelden via: www.mordenate.nl.

Berichten van de Orde

Nieuw procesreglement verzoekschriftprocedures insolventie

Op 1 april treedt het Procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken rechtbanken in werking, dat door het Project procesreglementen (onderdeel van de Raad voor de rechtspraak) in samenspraak met de Orde, Insolad en Recofa tot stand is gekomen.

In het procesreglement zijn onder andere verwerkt de onderdelen van de Recofa-Richtlijnen voor faillissementen en surseance van betaling en van de Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringsregelingen die betrekking hebben op de procedure tot en met het uitspreken van het faillissement, het verlenen van de surseance van betaling of het van toepassing verklaren van de schuldsaneringsregeling. De Recofa-Richtlijnen voor faillissementen en surseance van betaling en de Recofa-Richtlijnen voor schuldsaneringsregelingen zullen in afgeslankte vorm blijven voortbestaan.

Met het procesreglement wordt verduidelijkend en restyling beoogd van de tot 1 april in de Recofa-richtlijnen opgenomen regels. Voor het gemak van de gebruiker zijn bij het procesreglement transponeringstabellen gevoegd die verwijzen van en naar bepalingen uit de tot 1 april 2009 geldende Recofa-richtlijnen. Nieuw is dat het procesreglement het mogelijk maakt om telefonisch te informeren naar de uitspraak in een insolventiezaak, in plaats van de zending per post af te wachten; dit is een verbetering gezien de korte beroepstermijnen bij faillissementen.

Het reglement is vanaf 1 april te vinden op: rechtspraak.nl/ Naar+de+rechter/Landelijke+regelingen/Sectori+civiel+recht/ - of af te halen bij de centrale balie van de rechtbank.

Van de deken

Van de kaart

De Nederlandse Orde van Advocaten is een publiekrechtelijke beroepsorganisatie en daarmee is zij een openbaar lichaam. De Orde heeft daarom ten doel het bevorderen van de toegang tot het recht door burgers en hun organisaties, voor zover de advocatuur bij het verkrijgen van die toegang een rol speelt.

Bij de discussie over de gerechtelijke kaart gaat het dus wat de advocatuur betreft om de vraag hoe een goede rechtsbedeling tot stand komt in het belang van de burger. Dit betekent dat de burger – als hij dat nodig heeft – verzekerd moet kunnen zijn van tussenkomst van een onafhankelijke, deskundige rechter, en wel binnen een redelijke termijn. Dat de rechter daarbij ook ‘zichtbaar moet zijn in de samenleving’ en ‘in de buurt van de burger’ zitting moet houden is van een andere orde, zoals de bij een zeker publiek populaire en succesvolle rijdende rechter laat zien. De organisatie van de gerechten staat los van de vraag waar recht gesproken wordt, lees: zittingen worden gehouden.

Het zijn, merk ik, vooral lokale bestuurders die alles zo veel mogelijk bij het oude willen laten. Wij moeten ons niet van de kaart laten brengen. Ik hoop dat advocaten zich niet laten verleiden om andere

Willem Bekkers

belangen na te streven dan die betreffen de rechtsbedeling en de kwaliteit van de rechtspleging. Enige afstand in de rechtspleging kan geen kwaad. Kleinschaligheid met de ‘ons kent ons’-mentaliteit heeft ook nadelen, zoals in de praktijk regelmatig blijkt.

Zo kan het voorkomen dat een verstoorde relatie van een advocaat die regelmatig optreedt als curator in faillissementen met een van de rechters van ‘zijn’ rechtbank in het ergste geval kan leiden tot de noodzaak voor die advocaat om te verhuizen omdat bovenregionale benoemingen merkwaardigerwijze nog steeds zelden

voorkomen.

Los van de herziening van de gerechtelijke kaart staat de vraag hoe de advocatuur in Nederland het best kan worden georganiseerd. Wettelijk is de advocatuur in haar organisatie tot heden gekoppeld aan de gerechtelijke kaart van Nederland. Zo is onze beroepsgroep overwegend lokaal georganiseerd. De bovenlokale praktijk wordt niet gerepresenteerd, hoewel in tegenstelling tot vroeger een groot deel van de Balie al lang niet meer uitsluitend regionaal praktiseert.

Ik stel voor dat we binnenkort maar eens open kaart spelen met elkaar.

Reageren: vandedeken@advocatenorde.nl

Berichten van de Orde

Over de personenvennootschap: dossier, seminars en modellen

Naar verwachting treedt op 1 juli de Wet personenvennootschap in werking, die veel gevolgen heeft voor advocaten in een maatschap of kostenmaatschap (onder meer voor de wijze van bestuur, aansprakelijkheid en fiscale behandeling). Vanaf eind maart verschijnt een dossier op de website van de Orde met informatie van universitair docent en notaris mr. Victor Meijers. In mei en juni organiseert de Orde meerdere praktijkgerichte seminars over de gevolgen voor het eigen kantoor.

De Algemene Raad stelt een commissie in onder leiding van prof. mr. Alexander Mohr, mr. Marius Josephus Jitta en mr. Frans Duynstee, om de kwaliteit van de informatie te bewaken. Ook komt de Orde met modellen voor de stille en openbare vennootschap zodra de definitieve wetteksten bekend zijn. Het is nog niet duidelijk wanneer dat zal zijn. In mei en juni organiseert de Orde op verschillende plaatsen in het land seminars over de gevolgen voor het eigen kantoor.

Het is overigens de vraag of 1 juli gehaald wordt, omdat de Invoeringswet nog bij de Tweede Kamer in behandeling is. We houden u op de hoogte.

Adviescommissie over advocaat bij politieverhoor

Om ongewenste vrijspraken als gevolg van bewijsuitsluiting te voorkomen, moet de strafprocesrechtpraktijk ingrijpend worden aangepast. Dit volgt uit de uitspraken van het EHRM in de zaken Salduz tegen Turkije en Panovits tegen Cyprus. De Algemene Raad onderschrijft in deze het preadvies van de Adviescommissie Strafrecht van de Orde dat verleden week naar het minister van Justitie is gegaan.

De Adviescommissie stelt een aantal maatregelen voor. De verdachte moet vóór het eerste

verhoor worden geïnformeerd over zijn rechten, door bijvoorbeeld een ‘letter of rights’ uit te reiken. De raadsman moet in staat worden gesteld bij het verhoor aanwezig te zijn, en dus al direct na de aanhouding worden opgeroepen. Daartoe moet ook de piketregeling – en het vergoedingsstelsel – drastisch worden gewijzigd. De meest praktische oplossing is waarschijnlijk dat advocaten voorafgaand aan hun piket hun gegevens aan de officier van justitie en de meldkamer van de politie doorgeven met het verzoek hen nog vóór het verhoor in de gelegenheid te stellen met de verdachte te spreken.

2 Stafjuristen sector civiel recht en strafrecht

De rechtspraak Of het nu gaat om een scheiding, een burenruzie of een zakelijk conflict, als twee partijen er samen niet uitkomen, moet iemand recht spreken. Het zorgvuldig na gaan van het voor en het tegen en vervolgens een uitspraak doen. Dat is in essentie het werk van de rechtspraak.

Uiteraard werken rechters niet alleen. Steeds vaker wordt er gewerkt in teams, waarin iedereen zijn bijdrage levert aan een optimaal functionerende rechtspraak. Om dit te kunnen realiseren heeft de rechtspraak continu behoefte aan gedreven medewerkers die oog hebben voor de mens achter het dossier.

Stafjuristen m/v 32 - 36 uur Als stafjurist ligt de nadruk in uw werk op het analyseren van zaken in hoger beroep en het concipiëren van arresten en beschikkingen. U stelt notities op waarin relevante literatuur en jurisprudentie worden vermeld. Voorts neemt u deel aan de behandeling van de zaken ter zitting en aan de bespreking daarvan in de raadkamer. Samen met andere stafjuristen heeft u adviserende taken op het gebied van nieuwe (internationale) wetgeving en jurisprudentie. Ten slotte: de functie van stafjurist vormt een goede stap in de richting van rechterlijke functies en doorgroei zal bij gebleken geschiktheid worden bevorderd. Deze doorgroei is afgelopen jaren ook gerealiseerd. De vacatures in de sector civiel

recht en strafrecht zijn ontstaan vanwege een uitbreiding van de formatie.

U bent een jurist met ambitie die tenminste vier jaren relevante werkervaring heeft opgedaan in de advocatuur, het notariaat, bij een rechtbank of gerechtshof, bij een universiteit of elders. Uiteraard beschikt u over een sterk ontwikkeld analytisch vermogen en over een goede schriftelijke en mondelinge uitdrucksvaardigheid. Bovendien bent u zelfstandig, besluitvaardig, praktisch, accuraat en productief en kunt u goed in teamverband werken. Een arbeidsproef en/of een assessment maken onderdeel uit van de selectieprocedure. Inschaling bij indiensttreding is afhankelijk van opleiding en ervaring. Het salaris bedraagt minimaal € 2.850,- bruto per maand (schaal 11 BBRA) en maximaal € 4.964,- bruto per maand (schaal 12 BBRA). Het gerechtshof heeft een goede reiskostenregeling, een uitgebreid individueel keuzepakket arbeidsvoorwaarden en de mogelijkheid deel te nemen aan de levensloopregeling.

Gerechtshof Arnhem Het gerechtshof Arnhem kenmerkt zich door het leveren van kwaliteit in bejegening van mensen en kwaliteit van rechterlijke beslissingen. Het Arnhemse gerechtshof kent de sectoren belastingrecht, strafrecht en civiel recht. Daarnaast beschikt het als enige gerecht in Nederland over een penitentiaire kamer, militaire kamer en

pachtkamer. Het leveren van kwaliteit vraagt om goede medewerkers. Vandaar dat het hof constant werkt aan de realisatie van een inspirerende omgeving waarin de verdere persoonlijke en professionele ontwikkeling van medewerkers centraal staat. Binnen het hof wordt veel belang gehecht aan waarden als kennis, slagvaardigheid, flexibiliteit, integriteit en openheid in communicatie.

Uw reactie Voor meer informatie over de functie bij de sector civiel recht kunt u contact opnemen met mevrouw mr. M.A.A.J. van Hoof, sectorcoördinator, (026) 359 23 92. Voor meer informatie over de functie bij de sector strafrecht kunt u contact opnemen met mevrouw drs. I.M. Jacobs, sectorcoördinator, (026) 359 24 63. Het functieprofiel kunt u opvragen bij mevrouw N.G. Jansen, personeelsfunctionaris, (026) 359 23 78 of N.G.Jansen@rechtspraak.nl. Uw schriftelijke sollicitatie met curriculum vitae kunt u voor 10 april 2009 sturen naar het Gerechtshof Arnhem, t.a.v. dr. R.L.N. Westra, directeur bedrijfsvoering, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem.

Meer informatie over de rechtspraak en specifiek over het gerechtshof Arnhem vindt u op www.rechtspraak.nl.

Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie wordt niet op prijs gesteld. In- en externe werving vindt gelijktijdig plaats.

colofon

89e jaargang –
27 maart 2009 – nr. 4
Verschijnt elke drie weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business bv. De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie

mr. L. Bakkers
mr. K.A. Boshouwers
mr. A. Groenewoud
dr. L. Hesselink
mr. M.R. Maathuis
mr. R. Malewicz
mr. W.J.B. van Nielen
mr. C.C. Oberman
mr. G.J. van Oosten
mr. L.H. Rammeloo
mr. P.H.E. Voûte

Redactionele bijdragen

Artikelen, met een maximum van 2000 woorden, zijn van harte welkom. Ze kunnen worden gemaild naar: linus.hesselink@reedbusiness.nl, of per post naar Reed Business, t.a.v. L. Hesselink, Postbus

152, 1000 AD
Amsterdam. *Informatie:*
Linus Hesselink, 020-5159389, fax
020-5159142.

Opleidingspunten verdienen

Het schrijven van 500 woorden 'rechtsliteratuur' levert 1 opleidingspunt op (art. 1 onder f.-3 Verordening op de Permanente Opleiding).

Uitgever

mr. Robert Sanders

Eindredactie

Linus Hesselink

Bureau redactie

Charlotte Helmer

Orderredacteur

Tatiana Scheltema

Art-direction

PatK, Patrick Keeler

Vormgeving

Dimdim, Dimitry de Bruin
Dik.nu, Dik Visser

Illustratie

Floris Tilanus

Correctie

Sandra Braakmann
Carlijn Urlings

Druk

Drukkerij Groen bv, Leiden

Digitaal archief Advocatenblad sinds 1996

www.advocatenorde.nl, voor houders van het (gratis) Balienet-certificaat

Juridische vacatures

www.jbb.nl

Orde van de dag

Gratis abonneren op de wekelijkse nieuwsbrief voor advocaten? Stuur een e-mail naar enova@reedbusiness.nl met als onderwerp Inschrijven Orde van de dag.

Advertenties

Brouwer's Direct Marketing bv
Steekterweg 80 G, 2407 BH Alphen a/d Rijn
tel. 0172-234460,
fax 0172-233017
e-mail: bdmbv@euronet.nl
Advertentietarieven op aanvraag.
Inzendtermijn:

afl. 5: 3 april 2009
afl. 6: 25 april 2009

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Adreswijzigingen: Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag, tel. 070-3353535, fax 070-3353531.

Niet-leden betalen

€ 202 per jaarabonnement (incl. btw en verzendkosten) en voor de jaarband € 19,50. Studenten 50% korting.

Abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan. Opgave via www.reedbusiness.nl of bij onze Klantenservice. Abonnementen lopen automatisch door, tenzij uiterlijk 30 dagen voor de vervaldatum bij onze Klantenservice wordt opgezegd. Dit kan schriftelijk, telefonisch of per e-mail.

Klantenservice

Postbus 4, 7000 BA Doetinchem
Telefoon: 0314-358358
Fax: 0314-349048

e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl

Reed Business bv legt gegevens vast voor de uitvoering van de (abonnements)-overeenkomst. Deze gegevens kunnen worden gebruikt om u te informeren over voor u relevante producten en diensten van Reed Business bv, haar groepsmaatschappijen en zorgvuldig geselecteerde derden. Uw e-mailadres wordt alleen gebruikt om u te informeren over gelijksoortige producten en diensten van Reed Business bv en haar groepsmaatschappijen. Als u geen prijs stelt op deze informatie, per post of via e-mail, dan kunt u dit schriftelijk doorgeven aan: Reed Business bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808, 7000 AV Doetinchem.

ISSN 0165-1331

Nederlands
uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

(advertentie)

Wij leveren u medische argumenten

Al twintig jaren zijn wij advocaten behulpzaam bij het oplossen van problemen met een medisch aspect, zoals:

- De operatie van mijn cliënt liep slecht af. Was de behandeling zorgvuldig?
- De erfgenamen van mevrouw stellen dat zij na de brand langer bleef leven dan meneer. Is dat juist?
- Is de lichamelijke schade van mijn cliënt juist getaxeerd en hoe waardeert ik zijn smart?
- De verzekeringsmaatschappij stelt dat de betrokkene zelfmoord pleegde. Was het geen ongeval?
- De werknemer van mijn cliënt beweert dat hij niet meer kan werken. Kan hij niet net zoveel als vroeger?
- De verzekeringspolis schrijft arbitrage voor. Kunt u een arbiter leveren?

MEDISCH ADVIESBUREAU

BINS

dr. mr. J.W. Bins, arts RGA

Bertus Rimaweg 18

2597 BV Den Haag

tel 070 345 98 08

fax 070 345 98 11

e-mail j.w.bins@wxs.nl

Annette van Keulen over Collaborative divorce van start
‘Bij overlegscheiding val je geen stellingen van de ander aan, je neemt obstakels voor probleemoplossing weg’

Waarom nu weer die collaborative divorce, als je toch al de gewone echtscheiding hebt, en ook mediation? Onder meer omdat advocaten in het proces optreden als adviseur én er 'wordt vastgelegd dat er niet wordt geprocedeerd maar onderhandeld tot er overeenstemming is bereikt'.

Aldus **Annette van Keulen**, secretaris van de Vereniging Collaborative Divorce Holland, die oktober jl. werd opgericht.

.....

Procederen is als bowlen: zo veel mogelijk kegels omgooien; een overlegscheiding is als curling: obstakels wegnemen

.....

.....

Koert Boshouwers
redactielid

.....

Is 'collaborative divorce' iets nieuws?

Het is eind jaren tachtig net als mediation begonnen in de VS. Advocaat Stuart Webb raakte gedesillustioneerd door het procederen bij rechtbanken, omdat hij zag dat de ene procedure tot de andere leidde en de betrokkenen geen echte oplossingen bracht. Aan juridische standpunten liggen vaak frustratie en onmacht ten grondslag, en binnen de bestaande procesvoering is onvoldoende oog voor de emoties en belangen van strijdende partijen. Rechters hakken knopen door binnen de grenzen van de wet, het is niet hun taak om onderliggende problemen bloot te leggen en op te lossen.

Webb heeft een model ontwikkeld om de echtscheiding op tegenspraak om te vormen tot een echtscheiding in samenspraak. Traditioneel procederen is als bowlen; je moet met de bal binnen aangegeven lijnen zo veel mogelijk kegels omgooien. Een overlegscheiding is meer als curling (op ijs obstakels wegbezemen voor zware stenen): door dat bezemen kom je verder.

In de VS en Canada heeft collaborative divorce een grote vlucht genomen. Terwijl er in Nederland veel wordt gepolderd, zetten we daar in procedures vaak hoog in.

Maar we hebben toch al mediation?

Vaak is mediation de beste en goedkoopste manier om de gevolgen van een echtscheiding te regelen en langdurige procedures te voorkomen, waarbij recht wordt gedaan aan de gevoelens en de

belangen van alle bij de scheiding betrokken partijen, onder wie de kinderen. In de praktijk zijn er ook gevallen waarbij mediation niet mogelijk is, vooral als er sprake is van een onbalans tussen echtgenoten in kennis van zaken, emotie of macht.

Het komt regelmatig voor dat een partner onvoldoende inzicht heeft om de eigen belangen goed te behartigen en te verwoorden. Soms is er ook sprake van oneerlijkheid van een van de partners of bestaat er een verborgen agenda. Als een mediator dan probeert de scheve machtsbalans in evenwicht te brengen, bijvoorbeeld door de zwakste te *empoweren*, loopt hij het risico het verwijt te krijgen dat hij niet onafhankelijk meer is omdat hij niet mag adviseren.

Ook komt het voor dat een van de betrokkene betrokkenen zich op de achtergrond door een advocaat laat adviseren. Op zich is daar niets op tegen, men mag

IACP-lidmaatschap en eerste overlegscheidingen

Van Keulen: 'Het lidmaatschap staat open voor mediators die meer dan vijf jaar advocaat zijn en volwaardig lid van de vFAS. We beraden ons nog op nadere toelatingsvereisten maar in elk geval zal er een training gevolgd moeten worden en moet men lid zijn van de International Academy of Collaborative Professionals (IACP) die ook toelatingsvereisten kent. De bedoeling is dat ook psychologen, met name gezins- of systeemtherapeuten, zich kunnen aansluiten. Daarnaast staat het lidmaatschap open voor financieel deskundigen, na een training.

Een advocaat-mediator kan zijn technieken ook in een collaborative divorce inzetten, maar een training is verplicht om af te leren wat men als gewone advocaat vanzelfsprekend vond. Begin dit jaar is de eerste groep Nederlandse advocaten (nu nog door twee Amerikaanse trainsters) geschoold tot collaborative lawyer. Ze hebben de eerste collaborative divorces afgewikkeld. In april start de tweede interdisciplinaire groep van vijf personen.'

natuurlijk een second opinion inwinnen. Wanneer deze achterwacht het vuur te hoog opstookt, gaat de betrokkene onderhandelen vanuit (juridische) standpunten en niet langer vanuit belangen, zoals bij een mediation gewent is. Dan eindigt de mediation meestal.

Gerechtelijke procedures die volgen als een mediation stukloopt, zijn grimmiger dan procedures die direct starten.

Hoe werkt het in de praktijk?

Collaborative divorce biedt een tussenoplossing. Een partij die zich te zwak of onveilig voelt om alleen bij een mediator aan te schuiven, heeft behoefte aan een eigen advocaat die hem kan adviseren over diens juridische positie en ook kan helpen de belangen in het oog te houden en zich niet te laten meeslepen door verdriet, boosheid of rancune. De advocaat is dan geen achterwacht maar zit aan tafel en is deel van het proces.

In het collaborative proces zal de advocaat eerst met zijn cliënt in een intakegesprek bekijken of de zaak zich voor deze werkwijze leent en wat de problemen zijn. Vervolgens zullen beide advocaten overleg voeren over de gang van zaken bij de plenaire gesprekken en daarvoor een agenda opstellen. Aanslui-

Na een mislukte mediation zijn gerechtelijke procedures grimmiger dan procedures die direct starten

tend zullen de partijen met de advocaten één of meer viergesprekken voeren, en zonodig andere deskundigen uitnodigen.

In de eerste gesprekken kunnen noodverbanden worden gelegd ter voorkoming van een voorlopige voorzieningenprocedure. De betrokkenen zullen de gesprekken voortzetten totdat zij een regeling hebben bereikt. De afspraken worden in een overeenkomst vastgelegd.

Is collaborative divorce dan geen 'viergesprek' in een ander jasje?

Nee, want voor het starten van een collaborative divorce wordt een diskwalificatieovereenkomst of deelnemingsovereenkomst door de betrokken echtgenoten en advocaten getekend. Tot deze overeenkomst kan ook de ingeschakelde coach of financieel specialist treden. Als coach kan bijvoorbeeld een psycholoog of pedagoog fungeren. Deze fungeert vooral als procesbegeleider, maar kan ook als sparringpartner dienen voor een echtgenoot. In de deelnemingsovereenkomst wordt overeengekomen dat de partners met deze advocaten niet procederen over de gevolgen van de echtscheiding, maar net zo lang onderhandelen tot er overeenstemming is bereikt. Daardoor hebben alle betrokkenen er belang bij om de zaak tot een goed einde te brengen. De cliënten, omdat zij anders hun advocaat en de ingeschakelde deskundigen kwijt zijn en alsnog de gang de rechter moeten maken, de advocaten en deskundigen, omdat zij anders hun cliënt kwijt zijn. De rol van de advocaat is een wezenlijk andere dan die van een advocaat in een procedure op tegenspraak.

In de overeenkomst worden ook

regels opgenomen over de wijze van communiceren tijdens het traject, het verschaffen van alle benodigde informatie en het in het oog houden van elkaars gerechtvaardigde belangen en die van het gezin. Bij een traditioneel viergesprek worden dergelijke afspraken niet gemaakt. Men zal eerder geneigd zijn gebruik te maken van zijn positie, hoe deze ook is verkregen, ten koste van de ander.

En de advocaat?

Die stelt zich anders op dan in een mediation of een viergesprek. Hij is een actieve juridische adviseur én onderhandelaar in een probleemoplossingsproces. Hij moet dus gedragingen afderen die een advocaat eigen zijn; hij moet alle informatie op tafel leggen en mag zijn cliënt niet adviseren informatie voor zichzelf te houden. Hij moet dus ook informatie verschaffen die op het eerste gezicht nadelig is voor zijn cliënt. Het gaat zelfs zover dat een advocaat zijn collega moet wijzen op rekenfouten in het voordeel van de andere cliënt, maar in het nadeel van de eigen cliënt. Hierdoor ontstaat er vertrouwen en een krachtig samenwerkingsverband

Levert dit alles geen strijd op met de Gedragsregels?

Regel 17 schrijft voor dat advocaten in het belang van de rechtzoekenden en van de advocatuur behoren te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen. Regel 3 wil dat een advocaat voor ogen houdt dat een regeling in der minne vaak de voorkeur verdient boven een proces. Daaraan voldoet de collaborative

lawyer natuurlijk bij uitstek. Toch zullen eigen gedragregels en waarschijnlijk een eigen tuchtrecht worden ontwikkeld, net als bij mediation.

Vooralsnog zijn wij evenwel onderworpen aan de gewone Gedragsregels. Een van de mogelijke conflictpunten ligt in de overeengekomen verplichting dat beide echtgenoten volledige openheid van zaken moeten geven. Indien de cliënt dit niet wil, ontstaat een conflict in de zin van art. 9 lid 2 Gedragsregels. De advocaat zal zich dan moeten terugtrekken uit de collaborative divorce, zonder de reden hiervoor aan de andere advocaat mee te delen. Omdat dit risico nadrukkelijk is voorzien in de deelnemingsovereenkomst, kan niet worden gesteld dat de advocaat daarmee in strijd handelt met deze Gedragregel.

Ook zou men strijd met art. 7 lid 1 Gedragsregels kunnen zien. De advocaat dient immers in het kader van de collaborative divorce expliciet rekening te houden met de belangen van de andere echtgenoot, terwijl de Gedragsregels voorschrijven dat hij zich niet met tegenstrijdige belangen mag belasten. Wij gaan er als vereniging vooralsnog van uit dat er van strijd met de Gedragsregels geen sprake zal zijn. De betrokken cliënten worden vóór de collaborative divorce nadrukkelijk geïnformeerd over de gang van zaken,

zodat zij zich bewust zijn van de positie van de advocaat en de geldende regels.

Twee advocaten, een coach, een financieel deskundige: wordt dat niet te kostbaar?

Een overlegscheiding kost meer dan een mediation, omdat er in plaats van één procesbegeleider al twee advocaten bij zijn betrokken. Maar de kosten zullen lager zijn dan bij een reguliere echtscheiding omdat er niet inhoudelijk geprocedeerd wordt en er ook geen uitgebreide correspondentie tussen advocaten plaatsvindt. De lijnen zijn kort, het proces verloopt vlot en één deskundige is goedkoper dan twee partijdeskundigen met het risico van een *battle of experts*.

Het effect van vriendelijker verlopen echtscheidingsprocedures op het welbevinden van families en op hun gezondheid is niet in geld uit te drukken. De partners scheppen hun eigen toekomst.

Omdat ook de overheid ziet dat een integrale aanpak van een echtscheiding kostenbesparend kan werken, wordt er sinds kort, als het dan toch op een procedure aankomt, geëxperimenteerd met een zogenaamde regierechter die een integrale aanpak nastreeft. Het is te hopen dat ook in de gefinancierde rechtshulp de vergoedingen voor scheiding op gemeenschappelijk verzoek of door mediation niet langer lager zijn dan die voor een procedure bij de rechtbank.

Zijn de technieken van collaborative divorce ook op andere rechtsgebieden te hanteren?

In de VS en Canada worden ze ook toegepast op arbeidsrecht of bouwrecht, dan spreekt men van *collaborative practice of collaborative law*. Er is in Nederland *mediation advocacy*, maar dat zijn advocaten die bij een mediation zijn betrokken, wat ook een bepaalde instelling vergt.

.....
De advocaat moet zelfs zijn collega wijzen op rekenfouten in het voordeel van de andere cliënt
.....

Nieuw Rotterdams Garantieformulier

Een beslaglegger moet een conservatoir beslag opheffen als deugdelijke zekerheid wordt gesteld namens de beslagene. Bij scheepsbeslagen wordt deze zekerheid vaak gesteld op het Rotterdams Garantieformulier 2008. De belangrijkste veranderingen in dit Garantieformulier, dat eind 2008 gereedkwam, worden hier toegelicht.

.....
H. van der Wiel

advocaat te Rotterdam, secretaris Commissie herziening Rotterdams Garantieformulier

.....

Tekst formulier¹

Van het formulier bestaat een Nederlandse en een Engelse versie. De Nederlandse tekst is de authentieke: deze gaat voor als er een interpretatiegeschil is. Beide versies zijn te vinden op www.advocatenorde.nl en de website van het kantoor van de auteur: www.vdwlaw.nl.

Veel tekstuele veranderingen bij deze herziening houden geen

.....

1 Zie voor de geschiedenis van het Rotterdams Garantieformulier en het zgn. 'NVB-model' de volgende artikelen van H. van der Wiel: 'Rotterdams Garantieformulier 1992 en NVB-model Beslaggarantie 1999', in: *Advocatenblad* 4 februari 2000; 'Het Rotterdams Garantieformulier 2000', in: *Advocatenblad* 25 augustus 2000; 'Reactie op artikel mr. drs. J.W.H. Blomkwist: De Beslaggarantie NVB', in: *TvI* 2001, 27; 'Het Rotterdams Garantieformulier 2000', in: *TVR* 2006, p. 53; 'Naschrift bij artikel over het Rotterdams Garantieformulier 2000', in: *TVR* 2006, p. 135.

betekenisverandering in.² Afgezien van de materiële wijzigingen en taalkundige punten is in de Nederlandse tekst de uitdrukking 'de hoofdschuldenaar(nares)' vervangen door 'de hoofdschuldenaar', omdat die laatste uitdrukking ook voor een vrouwelijke partij kan worden gebruikt en korter is.³

De materiële veranderingen zijn de volgende. In de derde alinea, die het 'faillissementsgat' dicht, was al eerder de wettelijke schuldsaneringsregeling toegevoegd. Thans is ook het geval toegevoegd dat de hoofdschuldenaar in vereffening is of vereffend is. Vroeger werd verondersteld dat zo'n vereffening geen probleem zou opleveren, omdat een vennootschap geacht wordt te herleven wanneer dat nodig is voor haar vereffening, dus ook wanneer zij gedagvaard wordt.

.....

2 Desverzocht ben ik gaarne bereid de lezer de wijzigingen toe te sturen. Overigens is hier en daar de Engelse versie wat meer aangepast aan de Nederlandse versie.

3 Voorts is er in de eerste en de derde alinea een aantal komma's toegevoegd, om het lezen van de lange zinnen af en toe te voorzien van een adem-pauze.

Maar dat is een regel van Nederlands recht, die niet noodzakelijkerwijze onder vreemd recht geldt. Hierover hebben de Commissie Rotterdams Garantieformulier opmerkingen bereikt van garantienemers. Daarom is deze aanvulling opgenomen, die overigens een bevestiging is van het in het Rotterdams Garantieformulier verankerde principe dat de schuldeiser, wanneer de hoofdschuldenaar niet of niet meer gedagvaard kan worden, de borg kan dagvaarden.

In de tweede regel van de derde alinea is de uitdrukking 'de wettelijke schuldsaneringsregeling' vervangen door 'een wettelijke schuldsaneringsregeling'. Dit omdat de oude uitdrukking wellicht doet denken aan alleen de Nederlandse wettelijke schuldsaneringsregeling, terwijl het

Foto: Goos van der Veen/Hollandse Hoogte

Nederland, Velsen, 15 Augustus 2007

Het Russische schip Nizhnevolzhskiy in de haven van Velsen-Noord. Het schip is ontruimd omdat grote concentraties asbest waren aangetroffen. Het schip lag sinds twee maanden aan de ketting nadat een brandstofleverancier er beslag op had laten leggen.

hier bepaalde ook van toepassing is wanneer er een buitenlandse wettelijke schuldsaneringsregeling op de hoofdschuldenaar van toepassing is. Het moet wel een wettelijke schuldsaneringsregeling zijn, dus niet een situatie waarin de hoofdschuldenaar in der minne tracht zijn schulden te saneren door met zijn schuldeisers een regeling te treffen dat zij tegen finale kwijting betaling aanvaarden van een gedeelte van hun vordering (een zeker percentage).

Ook 's avonds en in weekeinde

In de vierde alinea is toegevoegd dat het stellen van de garantie geschiedt sans préjudice ook voor wat betreft 'het recht om teruggave van deze garantie respectievelijk vermindering

van het maximumbedrag te vorderen'. Dit omdat het Rotterdams Garantieformulier vaak gebruikt wordt bij het snel stellen van een garantie teneinde bijvoorbeeld een scheepsbeslag op te heffen. In het bijzonder in het weekeinde en 's avonds is er dan vaak geen andere mogelijkheid dan het onverwijld stellen van een garantie, omdat het niet mogelijk is om zo tijdig een beslissing in kort geding te verkrijgen dat het beslag binnen aanvaardbare tijd opgeheven wordt. In dat geval is het niet redelijk dat dan later in kort geding beslist wordt dat de zaak niet meer spoedeisend is, gegeven het feit dat het beslag vervangen is door een garantie. Dit klemt temeer, daar een beslagverlof doorgaans verleend wordt zonder dat de verweerster in het

beslagrekest gehoord wordt, terwijl het zwarte beslag (overigens terecht) is afgeschaft. Derhalve heeft de beslagene recht op een beslissing op tegenspraak in kort geding.

Overigens ben ik van mening dat dit in het algemeen geldt, zoals ook beslist is door het Hof Den Haag op 30 november 2007.⁴ Maar er zijn ook tegengestelde rechterlijke beslissingen gegeven in kort geding. Vandaar dat dit punt thans uitdrukkelijk wordt geregeld in het nieuwe garantieformulier. Dit is dus van overeenkomstige toepassing op het maximumbedrag van de garantie, dat in spoedeisende zaken aanvankelijk slechts bij benadering kan worden geschat.

.....
⁴ Zie S&S 2008, 111.

FIU Nederland wil meer witwasmeldingen advocaten

‘Sta eens stil bij die vraagtekens’

Sinds de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties werd ingevoerd, zijn er geen gevallen bekend van foute advocaten. Maar vergeleken bij accountants en notarissen melden advocaten wel erg weinig, zeggen **Hennie Kusters** en **Sonja Corstanje** van de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU).¹

.....
Lex van Almelo
journalist
.....

Hennie Kusters en Sonja Corstanje kunnen begrijpen dat advocaten het moeilijk vinden om een ongebruikelijke transactie te melden. Maar ze zouden waarschijnlijk wel vaker kunnen melden dan ze nu doen. Volgens de FIU hebben in 2008 zeven advocaten vijftien ongebruikelijke transacties gemeld. Dat zijn net iets meer meldingen dan het gemiddelde van de drie jaren daarvoor. Maar het aantal advocaten dat meldt, is langzaam teruggelopen. Bovendien blijven advocaten ver achter bij aanpalende beroepsgroepen. Want notarissen melden in 2008 bijna 450 ongebruikelijke transacties en accountants ongeveer 70. Sinds 2004 hebben advocaten in totaal 67 meldingen gedaan.

Drempel

Melden advocaten te weinig?

Sonja Corstanje: ‘Advocaten melden weinig, ja. Zeker vergeleken bij de accountants en de notarissen.’

De notarissen zijn de afgelopen jaren voortdurend meer gaan melden. Hoe komt dat?

Sonja Corstanje: ‘Vorig jaar hebben wij voor de notarissen en accountants een relatiedag georganiseerd om uit te leggen wanneer er gemeld moet worden en wat er met meldingen gebeurt. Verder is het BFT, het Bureau Financieel Toezicht, intensiever toezicht gaan houden op het naleven van de meldingsplicht.’

Kan het meespelen dat een advocaat geen publieke functie heeft en alleen de belangen van zijn cliënt moet behartigen?

Hennie Kusters: ‘Misschien. De meldingsplicht voor de vrije beroepsgroepen bestaat sinds 1 juni 2003. Daarvoor

had de advocatuur al lange tijd haar eigen regels voor het omgaan met ongebruikelijke transacties, de zogenoemde Bruyninckx-richtlijnen.’

SC: ‘Maar advocaten hoefden toen nog niet te melden.’

HK: ‘Dat is inderdaad heel wat, ja. Het herkennen en onderkennen van ongebruikelijke transacties is één. Maar als je meldt, ga je naar buiten. Dat is een heel andere beweging.’

SC: ‘Daarbij is de drempel hoger.’

HK: ‘Dat blijkt.’

Voorgenomen

Hoeveel ongebruikelijke transacties zijn er vorig jaar in totaal gemeld?

SC: ‘Alles bij elkaar 400.000.’

Hoeveel transacties zijn daarvan verdacht?

SC: ‘Ongeveer 20%. Maar bij meldingen van zakelijke dienstverleners ligt dat percentage op ongeveer 50, omdat wij die meldingen niet alleen automatisch

Foto's: Sjoerd van der Hucht

.....
¹ Zij hopen dat de op 17 maart gehouden Relatiedag daarin verbetering brengt. Zie voor een kort verslag van deze dag hierna.

verwerken, maar daar ook altijd nog zelf naar kijken. Iets ongebruikelijks hoeft niet per se illegaal of verdacht te zijn.'

HK: 'Dat percentage ligt ook hoger omdat zakelijke dienstverleners – veel meer dan banken – melden op subjectieve gronden, dus omdat zijzelf vinden dat er iets vreemds aan de hand zou kunnen zijn.'

In sommige landen moet je alleen verdachte transacties melden. Er zijn deskundigen die ervoor pleiten dat ook in Nederland te doen, omdat je dan minder en kwalitatief betere meldingen krijgt. Een goed idee?

HK: 'Dat zou ik erg jammer vinden. Wij krijgen dan minder zicht op internationale verschuivingen en trends, op waar het geld naartoe gaat. We hebben dan dus minder mogelijkheden om onderzoek te doen.'

SC: 'De rol van de melder wordt dan ook heel anders. In feite ben je dan bezig de dienstverlener een politiepet op te zetten. Want de beoordeling of iets verdachts is, komt bij hem te liggen. En dat heeft de wetgever bewust niet gewild.'

HK: 'Nu vragen wij de dienstverlener alleen om te kijken of een transactie afwijkt van het normale patroon. Hij kan dat bij uitstek beoordelen op grond van zijn kennis en beroepsvaardigheden. Als hij voelt dat de zaak niet in orde is, moet hij dat melden. Maar of de transactie echt niet door de beugel kan, hoeft hij niet zelf te onderzoeken. Dat doen wij.'

Wat als de cliënt alleen iets van plan is en daarover advies vraagt?

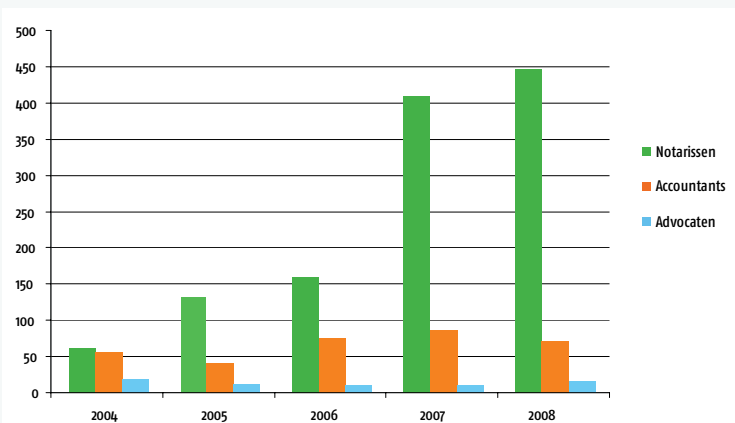
HK: 'Je moet ook voorgenomen transacties melden. Als de cliënt nog niets over de zaak heeft verteld en de transactie is nog niet besproken, hoeft de advocaat

niet te melden. Maar op het moment dat de cliënt zijn plannen uit de doeken heeft gedaan, is het de bedoeling dat de advocaat de transactie meldt.'

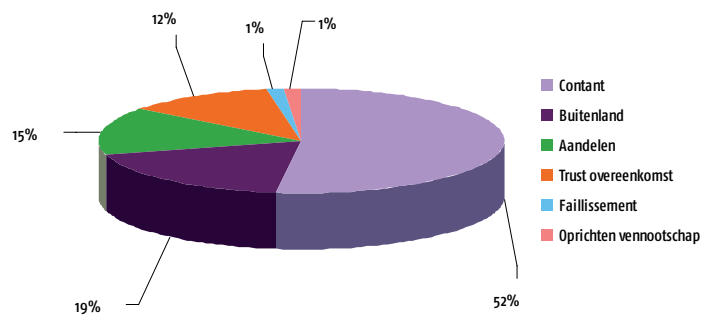
SC: 'Dat ligt natuurlijk anders als hij die cliënt in rechte vertegenwoordigt. Wanneer een cliënt juridisch advies komt inwinnen in verband met een gerechtelijke procedure dan is het een ander verhaal. Als jouw cliënt verdacht wordt van witwaspraktijken zou het wel heel bizar zijn als je moet melden. (Lachend) Maar wij zouden het natuurlijk best wel willen weten.'

FIU, Kusters en Corstanje

Hennie Kusters is hoofd van FIU Nederland, één van de 220 financial intelligence units in de wereld. Sonja Corstanje is senior informatieanalist bij de FIU en gespecialiseerd in meldingen van advocaten en andere zakelijke dienstverleners. Meer informatie: www.fiu-nederland.nl

Grafiek 1: Aantal transacties per meldersoort per jaar

Grafiek 2: Overzicht gemelde handelingen

HK: 'Laat een ander dat maar melden. Niet de advocaat.'

Ideale rekening

Want gemeld zal er worden?

HK: 'De meldingsplicht is een middel, geen doel. Uiteindelijk is het doel witwassen en financiering van terrorisme te bestrijden. En er is geen enkele meldingsplichtige beroepsgroep die daarmee geassocieerd wil worden.'

Wat zijn met name aandachtspunten voor de advocaat?

SC: 'De derdenrekening. Bij de 67 meldingen die wij de afgelopen jaren van advocaten hebben gehad, is het een paar keer voorgekomen dat geprobeerd werd de derdenrekening te misbruiken. Een advocaat wordt bijvoorbeeld benaderd door een advocaat in het buitenland. Deze vraagt of hij via zijn derdenrekening een bedrag voor partij A wil overmaken naar een rekening in Zwitserland en voor partij B een bedrag naar een rekening in Engeland. De advocaat moet zich dan afvragen: waarom word ik benaderd?'

HK: 'Nou, dat is niet zo heel gek: hij heeft de ideale rekening...'

SC: 'Een bijzonder voorbeeld is dat een cliënt contant geld op de derdenrekening van de advocaat had gestort. De advocaat moest daarmee goederen terugkopen die het Bureau Ontnemingswetgeving van het OM in beslag had

genomen. Uit nader onderzoek bleek dat die goederen waren ontnomen wegens witwassen en belastingontduiking. Wat wij ook wel vaker zien is dat cliënten zonder overleg met de advocaat bedragen van twee tot drie ton op diens derdenrekening storten. Volgens de Orde is dat heel ongebruikelijk. Bij de 67 meldingen heb ik dit een paar keer gezien. Dit zal dan ook wel vaker gebeuren. Ik geef nu enkele voorbeelden uit de praktijk, maar het is niet de bedoeling dat dit een checklist wordt.'

HK: 'De advocaat moet zijn gezonde, deskundige verstand gebruiken. En als een transactie vraagtekens oproept, sta dan eens stil bij die vraagtekens. Vakmensen voelen aan hun water wanneer het de moeite waard is om dat te doen. Dat is wat wij eigenlijk vragen.'

Als een advocaat niet meldt, kraait er geen haan naar. Want wie komt er achter?

HK: 'Uit andere meldingen of op grond van andere onderzoeken kan blijken dat een advocaat betrokken is bij verdachte transacties, terwijl hij niet heeft gemeld. Die advocaat kan een boete krijgen van het BFT, strafrechtelijk worden vervolgd wegens een economisch delict of worden vervolgd als mededader.'

Hoe vaak komt dat voor?

SC: 'Sinds de invoering van een meldingsplicht kan ik me niet herinneren dat er een advocaat in de problemen is gekomen door witwassen.'

Effectief?

Wat gebeurt er nu eigenlijk met de informatie uit een melding?

SC: 'Die informatie wordt binnen vierentwintig uur vergeleken met de geregistreerde gegevens van natuurlijke en rechtspersonen die de aandacht hebben van Criminele Inlichtingen Eenheden van de politie of die voorwerp zijn van een rechercheonderzoek. Ook wordt gekeken of zij voorkomen in de bestanden van het Bureau Ontnemingswetgeving en het Centraal Justitieel Incasso Bureau. Als er een *match* is, wordt deze informatie meteen doorgemeld aan de desbetreffende eenheid van de politie. Verder nemen de informatieanalisten op de eerste werkdag van iedere maand alle meldingen door die de zakelijke dienstverleners de afgelopen maand hebben gedaan. Wat betreft de meldingen van advocaten was het een schrale oogst in februari, ja.'

En als de informatie uit de meldingen onbruikbaar blijkt?

SC: 'Wij bewaren de gegevens vijf jaar in onze zogenoemde buffer. Want in de loop van de tijd kan de informatie op grond van gegevens uit andere bronnen toch bruikbaar zijn. Het kan dus heel goed zijn dat een advocaat pas na twee of drie jaar te horen krijgt dat de gemelde informatie is doorgegeven aan de politie.'

HK: 'De advocaat meldt dus nooit rechtstreeks aan de politie.'

De Algemene Rekenkamer plaatst vraagtekens bij de meldingsplicht omdat de informatie uit de meldingen onvoldoende wordt gedeeld. Hoe effectief is de meldingsplicht?

HK: 'De Algemene Rekenkamer constateert dat de effectiviteit moeilijk te bepalen is. Dat is ook zo. Als informatie leidt tot het begin van een onderzoek, dan is de effectiviteit duidelijk. Maar als die wordt meegenomen in een lopend onderzoek, is moeilijk te zeggen hoe belangrijk die informatie is. Wij krijgen hier wel steeds meer verzoeken van de landelijke officier van justitie om nader onderzoek te doen. Blijkbaar heeft men er iets aan en is het waardevol.'

Maar het is toch bekend dat de politie informatie slecht uitwisselt en nog weinig doet aan financieel rechercheren?

HK: 'Financieel rechercheren heeft nog niet altijd hoge prioriteit, nee. In de praktijk geeft de politie voorrang aan zaken waaruit letterlijk meer bloed vloeit. Dat is ook wel te begrijpen als er ineens een lijk op straat ligt. Maar langzamerhand worden steeds meer zelfstandige financiële onderzoeken gedaan. Een aantal politieregio's heeft al een eigen financieel researchteam. Als je echt de angel uit de georganiseerde misdaad wilt halen, moet je kijken naar het geld. Bij terrorisme gaat het niet zozeer om geld. Maar je hebt wel geld nodig om terrorist te kunnen zijn.'

Met elkaar

Hoe belangrijk is zo'n relatiedag voor beroepsgroepen?

HK: 'Wij hechten veel belang aan contact met de meldingsplichtigen om de afstand zo gering mogelijk te houden. We staan voor hetzelfde doel en voor dezelfde uitgangspunten.'

SC: 'De boodschap is: wij moeten het met elkaar doen. Daarom houden we die

dag ook samen met de Orde en het BFT. Het is niet alleen een feestje van FIU Nederland.'

Feestje?

SC: 'Ja. Onze melders zijn echt van levensbelang en er is ons heel veel aan gelegen dat we elkaar goed verstaan en begrijpen.'

HK: 'Meer overleggen en het contact aanhalen – dat is één van onze bestaansredenen.'

Relatiedag ‘Advocaat en meldingsplicht’

Op de zogeheten ‘relatiedag’ georganiseerd¹ door de Finance Intelligence Unit-Nederland (FIU) en de Orde, 17 maart 2009 jl. in Nieuwegein, over de Wwft-meldingsplicht, maakten de advocatuur en de FIU nader kennis met elkaar. Misschien zal de dag niet tot veel meer, maar wel tot waardevollere meldingen leiden?

.....

Priscilla de Haas
fiscaal advocaat te Breda²

.....

Herbert Cotterell, lid van de Algemene Raad van de Orde opende met de stelling dat de advocatuur moeite heeft met de Wwft, omdat het vrije beroep van advocaat erop is gericht de cliënt te beschermen. ‘Dat is de primaire opdracht en de tweede natuur van de advocaat.’

Mr. A.T.A. Tilleman van het Bureau Financieel Toezicht (BFT) noemde twee hoofdverplichtingen van de Wwft: ken uw cliënt en de meldingsplicht. Volgens Tilleman verschilde de *principle based* benadering van de Wwft niet veel van de bekende Bruyninckx-richtlijnen (Richt-

.....

1 De relatiedag werd geleid door Hennie Kusters, hoofd van de FIU; zie ook het interview hiervoor.
2 Verbonden aan Hertoghs advocaten-belastingkundigen te Breda.

lijn ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen).

Advocaat R. van der Hoeven uit Rotterdam stelde echter dat het verschil met de Bruyninckx-richtlijnen de meldingsplicht is. Bovendien kunnen ook (externe) derden meekijken. Gezien de risicogeorieënteerde benadering moet de opvatting van de advocaat leidend zijn. De toezichthouder dient zich volgens Van der Hoeven terughoudend op te stellen, maar dit betekent niet dat de regelgeving vrijblijvend is. De interpretatie van de wetgever van ‘het bepalen van de rechtspositie’ is zijns inziens wel te beperkt, door daaronder enkel het verkennend gesprek te verstaan. Dit is echter thans wel geldend recht. Van der Hoeven benadrukte dat voor *iedere* dienst – dus ook bij een bestaande cliënt – een verkennend gesprek kan plaatsvinden.

Meningsverschil

Drs. Niels Hupkes MSc, beleidsadviseur bij de Orde, ging in op de vraag waarom de Orde eigen toezicht uitoefent. De Algemene Raad verschilt met het BFT van mening of inzage in de dossiers

Mevrouw drs. B. Conijn van FIU-Nederland inventariseerde voor de meldingen van advocaten tussen januari 2004 tot en met september 2008: 63 meldingen van 45 advocaten.

Meer dan de helft van de meldingen heeft betrekking op de objectieve indicator (constante betaling boven de € 15.000). Van de gemelde ongebruikelijke transacties is 43% als verdacht aangemerkt. Deze transacties zijn doorgemeld. Daarvan is 33% uiteindelijk aan één of meer onderzoeken gekoppeld. Deze elf onderzoeken zijn weer gekoppeld aan één of meer criminaliteitsvormen, waaronder onder meer heling, fraude, witwassen, valsheid in geschrifte en oplichting.

mogelijk is en/of de advocaat een beroep op de geheimhouding van art. 5:20 lid 2 Awb toekomt. Het toezicht van de Orde is vormgegeven op basis van de Centrale Controle Verordening en de steekproef onder advocaten. Onder verwijzing naar een rapport van Floris Bannier en Taru Spronken concludeerde Hupkes dat de auditor een afgeleid verschoningsrecht (van de deken) toekomt. Overigens zal net als voor belastingadviseurs en accountants ook voor advocaten binnenkort een *e-learning* cursus worden geïntroduceerd.

Mr. P.C. Speekenbrink, senior beleidsadviseur van FIU-Nederland, legde de nadruk op een ‘pact’ tussen de drie musketiers (of eigenlijk vier): de instelling, het meldpunt, opsporingsinstanties (output) en de toezichthouder. FIU-Nederland verwacht geen kwantitatieve stijging van het aantal meldingen van advocaten, maar verwacht wel waardevolle meldingen.

Tekortschieten

Aan de hand van recente jurisprudentie inzake Air Holland, het Hawalabankieren en de speelwinstverweren, lichte landelijk officier van justitie mr. C. Kok toe dat het Openbaar Ministerie moet waken voor tunnelvisie. Het OM aanvaardt in sommige gevallen te snel dat het niet anders kan zijn dan dat het geld uit misdrijf afkomstig is. Onderzoek naar (een verklaring over) de herkomst mag niet achterwege blijven. Kok kondigde aan dat daarvoor in het ‘standaardwitwasproces-verbaal’ aandacht zal worden gevraagd. Volgens hem schiet niet alleen het OM weleens tekort in het onderzoek. Zo stelde het Hof Amsterdam op 1 juli 2008 dat het een feit van algemene bekendheid is dat biljetten van € 500 slechts in het criminele milieu worden gebruikt, aangezien die biljetten niet meer worden uitgegeven. De Nederlandsche Bank kan zich daarin niet erkennen...

.....
recensie
.....

Kop

Intro

Boek
ISBN
€ 00,-

.....
'De kwaliteitsaudits in de gefinancierde
rechtsbijstand: na drie keer weet je het wel,
dan ga je alleen elkaar bezighouden'
.....

‘Ik denk dat het beeld dat heel veel mensen hebben, dat advocaten onbetaalbaar zijn, waarschijnlijk wel klopt’

‘Heimwee naar Den Haag’ antwoordt **Diana de Wolff** beslist op de vraag wat haar aantrok in het lidmaatschap van de Algemene Raad. De oud-politica maakt sinds september 2008 deel uit van het bestuur van de Orde. Een gesprek over omgaan met kritiek, sleetsheid, politieverhoren en nummerherkenning.

.....
Anna Italianer
journalist
.....

Na acht jaar lidmaatschap van de Eerste Kamer, waarvan vier jaar lang fractievoorzitter voor GroenLinks, vond Diana de Wolff het tijd om plaats te maken voor een ander. Toch bleef de politiek trekken. ‘Wat me aantrok aan het lidmaatschap van de Algemene Raad is dat je hier in een politieke context werkt en mijn politieke achtergrond is, denk ik, ook de reden dat ik voor de AR gevraagd ben’, vertelt De Wolff. ‘Het is van belang dat we ons beter realiseren dat onze positie

niet vanzelfsprekend is. Wij willen ons meer aantrekken van terechte kritiek van buiten. Als er verhalen de ronde doen over de onbetaalbaarheid van de advocatuur, dan moeten we niet, in een soort van pavloreactie, zeggen: “Allemaal onzin, zo werkt de markt nu eenmaal” en stoppen met nadenken. Dan is het zaak om dit goed te onderzoeken en gepaste maatregelen te nemen als blijkt dat die kritiek terecht is.

Ik heb zelf een “gut feeling” dat het beeld dat heel veel mensen hebben, dat advocaten onbetaalbaar zijn, waarschijnlijk wel klopt. Als dat leidt tot vraaguitval, dan is dat slecht voor ons, maar het is vooral slecht voor de mensen en bedrijven van wie de belangen in het

gedrang komen omdat ze zich, vanwege de hoge tarieven, geen rechtsbijstand meer kunnen veroorloven. Het is zaak dat iedereen die een redelijk belang heeft tot zijn recht kan komen in Nederland. Niet voor niets wordt er op dit moment een onderzoek gedaan door de Rijksuniversiteit Groningen naar de toegankelijkheid van de advocatuur. Al we die toegankelijkheid niet meer kunnen waarmaken, is het vanuit de maatschappij vrij schieten op de advocatuur.’

Verplicht nummer

Diana de Wolff gaat zich in de Algemene Raad onder andere bezighouden met de vakbekwaamheid en de morele professionaliteit van de advocatuur. De Wolff:

Aftapregeling met nummerherkenning naar minister

Advocaten kunnen aan Justitie maximaal vijf telefoonnummers doorgeven die dan op basis van nummerherkenning niet meer zullen worden afgetapt. Dit voorstel, door het Openbaar Ministerie ontwikkeld en door de Orde onderschreven, is onlangs door Harm Brouwer (OM) en deken Willem Bekkers naar de minister gestuurd. Naar verwachting reageert deze er nog eind deze maand op.

Dit zegt waarnemend deken Lotje van den Puttelaar. Ze kondigt een nieuwe Gedragsregel aan die in juni in het College van Afgevaardigden zou moeten worden besproken. De Gedragsregel concretiseert de zorgplicht van de advocaat: opgeven en bijhouden van de juiste nummers, voorkomen van misbruik. De technische uitvoering laat nog even op zich wachten, maar Van den Puttelaar denkt dat de nieuwe aftapregeling ook zonder Gedragsregel al wel dit jaar zou kunnen ingaan.

Hoe kan deze regeling nou worden gehandhaafd?

Over de vrees dat advocaten het systeem zouden kunnen misbruiken is Van den Puttelaar kort: 'Toezicht is altijd moeilijk. Hier geldt: misbruik wordt gestraft.'

(LH)

'Ik vind morele professionaliteit een nog vager begrip dan vakbekwaamheid, maar ik kan het heel concreet maken. Vakbekwaamheid is meer dan deskundigheid. Wij zijn bezig met een conceptverordening op de Vakbekwaamheid, die voortvloeit uit de aanbevelingen van de Commissie-Van Wijmen. Wij vinden het belangrijk om onze vakbekwaamheid sterker te markeren en te stimuleren en te koppelen aan de kernwaarden van de advocatuur, zoals integriteit.

Tegelijkertijd blijkt dat instrumenten die we nu hebben om die vakbekwaamheid te meten, een beetje sleets aan het raken zijn. Ik doel bijvoorbeeld op de kwaliteitsaudits voor kantoren die aan het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand deelnemen. Een aantal kantoren, waaronder het mijne, hebben nu drie keer zo'n audit gehad en dat wordt een verplicht nummer. De eerste keer is het interessant, de tweede keer leer je er ook nog wat van en de derde keer denk je: ja, nou weet ik het wel. Het kost allemaal geld en het wordt elkaar bezighouden.' Ook in de vormgeving van de Permanente Opleiding is een soort sleetsheid gesloten, vindt De Wolff. Er zijn advocaten die al meer dan vijftien jaar in het vak zitten en die al die cursussen wel eens gezien hebben. Zo prikkelt de Permanente Opleiding niet tot nadenken

'Voor advocaten die al lang in het vak zitten prikkelt de Permanente Opleiding niet tot nadenken over kwaliteit van dienstverlening'

over kwaliteit van dienstverlening, al is ze indertijd tot stand gekomen met goede bedoelingen. Bovendien doen de bestaande kwaliteitsinstrumenten geen recht aan de grote diversiteit in de balie. We willen naar een stelsel dat kantoren meer stimuleert om andere kwaliteitsinstrumenten te gebruiken of te ontwikkelen, zoals intervisie en aansluiting bij specialisatieverenigingen. Ik zou het toejuichen als kantoren zich inderdaad met een eigen kwaliteitssysteem uitspreken over hun profiel en hun vakbekwaamheid en daarmee de kwaliteit van hun dienstverlening zichtbaar en toetsbaar maken.

Er leiden meer – en betere – wegen naar Rome dan het halen van 16 opleidingspunten, al zal die weg blijven bestaan voor advocaten die op die manier hun vakbekwaamheid op peil willen houden. Ons plan is om jaarlijks een deel van de balie (als steekproef) te laten bezoeken

door een auditor die de naleving van de verordeningen toetst, waaronder deze nieuwe verordening op de vakbekwaamheid. Die bezoeken hebben ook tot doel die kantoren te inspireren om zich verder te blijven ontwikkelen. Deze plannen – alsmede een verplichte kwaliteitstoets voor startende kantoren – bevinden zich overigens nog in een embryonale fase, het gaat nu naar het College van Afgevaardigden en de dekens, met wie we daarover ook overleggen.'

One size fits all?

Niet alleen de Permanente Opleiding ook de Beroepsopleiding staat op de agenda. Op welke manier de Beroepsopleiding wordt doorontwikkeld is nog niet helemaal duidelijk. 'We hebben hier zo langzamerhand een wat verlamdend debat over met het College van Afgevaardigden', zegt De Wolff. 'Dat heeft te maken met het "uittreden" van een aantal

kantoren uit de Beroepsopleiding – het wordt door sommigen in ieder geval ervaren als een uittreden. Toen ik met die discussie geconfronteerd werd, verbaasde mij dit zeer omdat ik vind dat de Orde geen cursusinstelling is. We moeten naar mijn opvatting de opleidings-eisen formuleren waaraan beginnende advocaten moeten voldoen en daar toezicht op houden, maar ik vind niet dat we zelf de opleiding moeten verzorgen. Maar goed, daar wordt in het College anders over gedacht.

Ik was er ook over verbaasd omdat ik vind dat zo'n *one size fits all* geen recht doet aan de grote diversiteit in de balie. Toen ik afstudeerde heb ik zelf voor SOSR (Stichting Opleiding Sociale Rechtshulp, later OSR geworden) gewerkt aan een model voor een beroepsopleiding voor de sociale rechtshulp. Men vond het toen normaal dat de sociale advocatuur een eigen beroepsopleiding wilde. Nu zijn er een aantal Zuidas-kantoren die ook een eigen opleiding opzetten, de Law Firm School, en dan is het huis te klein. Deze kantoren hebben kritiek op de betrekkelijk magere kwaliteit van de beroepsopleiding. Als zij voor een ambitieuzere opzet kiezen, vind ik dat eerlijk gezegd prima.

Het debat over de Law Firm School heeft er inmiddels toe geleid dat we gaan kijken hoe we de kwaliteit en diepgang van de beroepsopleiding verder kunnen verbeteren. Daarnaast zijn we in gesprek met de universiteiten, omdat door de verkorting van de studieduur het rendement van de juridische opleiding is teruggelopen. Het hele opleidingstraject tot advocaat verdient verbetering, dat is wel duidelijk.'

.....
'Een auditor zou de naleving van de verordening op de vakbekwaamheid moeten toetsen'
.....

Pleister

Het strafrecht behoort ook tot de portefeuille van De Wolff. Met onderwerpen als een advocaat bij politieverhoren en interceptie is dit rechtsgebied volop in beweging. 'De kwestie rond de advocaat bij politieverhoren laat zien hoe benepen wij in Nederland de rechtsbijstand aan verdachten van strafbare feiten hebben geregeld. In tal van landen is het wettelijk geregeld dat er een advocaat bij het politieverhoor aanwezig is. Hier moesten we het doen met een uiterst beperkt experiment dat vorig jaar van start

is gegaan. Beperkt in de zin dat slechts een aantal strafbare feiten voor het experiment in aanmerking komen, maar ook in de zin dat de advocaat zo ongeveer met een pleister op zijn mond aanwezig is bij het politieverhoor. Overigens is deze pilot inmiddels achterhaald door de jurisprudentie van de Europese Hof voor de Rechten van de Mens (de zaken Salduz en Panovits). Ook naar aanleiding van die uitspraken zie je, buiten de advocatuur, weer zuinige reacties, terwijl volgens mij de conclusie niet anders kan zijn dan dat de verdachte recht heeft op rechtsbijstand door een advocaat bij een politieverhoor. Waar komt die terughoudendheid vandaan?

Er bestaat bij veel mensen volgens mij een karikatuur van de rol van de advocaat, alsof deze het onderzoek alleen maar zou belemmeren en zand in de machine zou gooien. Je zult zelf maar eens verdacht worden en in zo'n politiecel terechtkomen, dan merk je pas hoe onveilig je je dan voelt.'

Maar De Wolff bekijkt het van de zonnige kant: 'Er is recent een uitstekend advies over deze kwestie gekomen van onze Adviescommissie Strafrecht en daar gaan we nu mee verder.'

Nummerherkenning

Onlangs heeft het Openbaar Ministerie in overleg met de Orde een regeling uitgewerkt die, door een systeem van nummerherkenning, moet voorkomen dat gesprekken van geheimhouders worden afgetapt. [Zie ook waarnemend deken Van den Puttelaar in het kader.] 'Wat doe je bijvoorbeeld met een kantoor met één nummer, waar ook fiscalisten werken? Mag dat centrale kantoornummer opgenomen worden als een af te schermen nummer? En wat doe je als een advocaat zijn mobiele nummer heeft opgegeven en dat toestel wordt gestolen? Hoe regel je een en ander tuchtrechtelijk, want een advocaat zou ook misbruik kunnen maken van deze regeling. Afspraken daarover zijn gemaakt in goede harmonie met het OM. Het OM moest natuurlijk ook wel met iets komen, na de zaak van de Hells Angels. Wel jammer dat het eerst zo uit de hand moet lopen, terwijl door de advocatuur al veel langer op nummerherkenning werd aangedrongen en dat dus inderdaad best uitvoerbaar blijkt te zijn.'

Op de bres

Bij haar aantreden als AR lid vermeldde De Wolff onder andere dat zij op de bres staat voor de waarden die de advocatuur vertegenwoordigt. 'Ik bedoelde hiermee op de bres voor een aantal belangen', verduidelijkt ze. 'Het gaat me er niet alleen om de belangen van de advocatuur als onafhankelijke beroepsgroep te behartigen, maar het gaat me ook om de belangen van rechtzoekenden die het wat minder hebben in deze maatschappij. Ik vind het belangrijk dat zij toegang hebben tot goede en betaalbare rechtsbijstand. Wij moeten verder een krachtig tegenwicht blijven bieden in een tijd waarin steeds meer nadruk ligt op repressie en efficiënte handhaving. Duidelijk maken dat een stevige verdediging in strafzaken, tegenover het belang van de opsporing, uiteindelijk de rechtspleging en de kwaliteit van de rechtsstaat ten goede komt. Zie mij dus niet zozeer als een pure belangenbehartiger van de advocaten, mijn grootste drijfveer is het belang van een goede rechtsbijstand. Daarvoor zijn de onafhankelijke en kritische professionals die advocaten gelukkig zijn, onontbeerlijk.'

Het bureau van de orde

Onderwerp	Telefoonnummer	E-mailadres
Algemene informatie	070-335 35 35	info@advocatenorde.nl
N.a.w.-gegevens advocatuur	070-335 35 29	info@barbeheer.nl
Auditbureau (kwaliteitszorg)	070-335 35 71	audit@advocatenorde.nl
Centrale Controle Verordeningen	070-335 35 26	ccv@advocatenorde.nl
Landelijke financiële bijdrage	070-335 35 23/21	finorg@advocatenorde.nl
Communicatie (o.a. brochures)	070-335 35 52	pr@advocatenorde.nl
BalieNetcertificaten	070-335 35 86	certificaat@advocatenorde.nl
Overige vragen van advocaten	070-335 35 86	helpdesk@advocatenorde.nl
Opleiding		
Beroepsopleiding (09.00-12.00 u)	070-335 35 55	opl@advocatenorde.nl
Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO)	070-335 35 58/78	vso-po@advocatenorde.nl
Permanente Opleiding (PO)	070-335 35 58/78	vso-po@advocatenorde.nl
Permanente Opleiding (ontheffingen)	070-335 35 41	pb@advocatenorde.nl
Vrijstellingen BO en VSO	070-335 35 41	pb@advocatenorde.nl
Besluit Aanmerken Als Opleiding (BAAO)	070-335 35 43	pb@advocatenorde.nl

Neuhuyskade 94, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag
Telefoonnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 35
Faxnummer algemeen +31 (0)70 - 335 35 31

Opleidingen

PO

Arbeidsrecht

Regionaal Congres 'De zieke werknemer in 2009'
01-04-2009 09:00 - 17:00 uur
16-04-2009 09:15 - 16:30 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) drs. W.J. Achterveld,
mr. D.J. Buijs, mr. P.H. Burger,
mr. C.J. Frikkee, drs. R.A. Heida,
mr. M.C.P.H. Houben, mr. C.
Kehrer Bot, mr. J. Meijer, mr. P.C.
Vas Nunes, mr. J. Pel, mr. drs.
D.W.M. Weesie, prof. mr. W.A.
Zondag
Cursusprijs € 895 exclusief btw
Opleidingspunten
11 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
11 Totaal

Regionale Continu-cursus Actualiteiten Arbeidsrecht
08-04-2009 14:00 - 20:45 uur
Plaats Enschede
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. E.L.J.

Bruyninckx, mr. D.J. Buijs, mr.
A. Kouwenhoven, mr. J. Meijer,
mr. P.S. van Minnen, mr. P.C. Vas
Nunes, mr. A.C. Steensma
Cursusprijs € 445 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Verdieping ontslag wegens disfunctioneren en wangedrag van werknemers
15-04-2009 09:30 - 17:00 uur
Plaats Den Bosch
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. A. van
Empel, drs. R.A. Heida, mr.
C. Jakimowicz, mr. dr. M.M.
Koevoets, prof. mr. W.A. Zondag
Cursusprijs € 495 exclusief btw
Opleidingspunten
06 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Regionaal Congres 'De zieke werknemer in 2009'
22-04-2009 09:00 - 17:00 uur
14-05-2009 09:15 - 16:30 uur
Plaats Den Bosch
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) drs. W.J. Achterveld,
mr. D.J. Buijs, mr. P.H. Burger,
mr. C.J. Frikkee, drs. R.A. Heida,

mr. M.C.P.H. Houben, mr. C.
Kehrer Bot, mr. J. Meijer, mr. P.C.
Vas Nunes, mr. J. Pel, mr. drs.
D.W.M. Weesie, prof. mr. W.A.
Zondag
Cursusprijs € 895 exclusief btw
Opleidingspunten
11 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
11 Totaal

Regionale Continu-cursus Actualiteiten Arbeidsrecht
23-04-2009 14:00 - 20:45 uur
Plaats Groningen
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. E.L.J.
Bruyninckx, mr. D.J. Buijs, mr.
A. Kouwenhoven, mr. J. Meijer,
mr. P.S. van Minnen, mr. P.C. Vas
Nunes, mr. A.C. Steensma
Cursusprijs € 445 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Regionale Continu-cursus Actualiteiten Arbeidsrecht
13-05-2009 14:00 - 20:45 uur
Plaats Roermond
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. E.L.J.
Bruyninckx, mr. D.J. Buijs, mr.
A. Kouwenhoven, mr. J. Meijer,
mr. P.S. van Minnen, mr. P.C. Vas
Nunes, mr. A.C. Steensma
Cursusprijs € 445 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Regionale Continu-cursus Actualiteiten Arbeidsrecht
26-05-2009 14:00 - 20:45 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. E.L.J.
Bruyninckx, mr. D.J. Buijs, mr.
A. Kouwenhoven, mr. J. Meijer,

mr. P.S. van Minnen, mr. P.C. Vas
Nunes, mr. A.C. Steensma
Cursusprijs € 445 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Regionale Continu-cursus Actualiteiten Arbeidsrecht
03-06-2009 14:00 - 20:45 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. E.L.J.
Bruyninckx, mr. D.J. Buijs, mr.
A. Kouwenhoven, mr. J. Meijer,
mr. P.S. van Minnen, mr. P.C. Vas
Nunes, mr. A.C. Steensma
Cursusprijs € 445 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Verdieping ontslag wegens disfunctioneren en wangedrag van werknemers
10-06-2009 09:30 - 17:00 uur
Plaats Zwolle
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) mr. A. van
Empel, drs. R.A. Heida, mr.
C. Jakimowicz, mr. dr. M.M.
Koevoets, prof. mr. W.A. Zondag
Cursusprijs € 495 exclusief btw
Opleidingspunten
06 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Regionaal Congres 'De zieke werknemer in 2009'
11-06-2009 09:00 - 17:00 uur
23-06-2009 09:15 - 16:30 uur
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) drs. W.J. Achterveld,
mr. D.J. Buijs, mr. P.H. Burger,
mr. C.J. Frikkee, drs. R.A. Heida,
mr. M.C.P.H. Houben, mr. C.
Kehrer Bot, mr. J. Meijer, mr. P.C.

Vas Nunes, mr. J. Pel, mr. drs.
D.W.M. Weesie, prof. mr. W.A.
Zondag
Cursusprijs € 895 exclusief btw
Opleidingspunten
11 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
11 Totaal

Arbeidsrecht in overnames
11-06-2009 10:00 - 20:30 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. R.M. Beltzer, mr.
J.W. Loman, mr. J. Schulp, mr.
E. de Wind
Cursusprijs € 895 exclusief btw
Opleidingspunten
08 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
08 Totaal

Juridische oplossingen voor lastige mensen in de organisatie
18-06-2009 10:30 - 17:00 uur
Plaats Houten
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Permeduc,
tel. 055-5346312
Docent(en) mr. A.D.
Putker-Blees, mr. J.S.A.M.
Schokkenbroek, mr. A.P.J.M.
Verbeek
Cursusprijs € 545 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Arbeidsrecht in Crisistijd
23-06-2009 10:00 - 16:00 uur
Plaats Driebergen
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Permeduc,
tel. 055-5346312
Docent(en) mr. drs. R.J. van
der Ham
Cursusprijs € 545 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Cursus Arbeidsconflicten
24-06-2009 09:30 - 16:15 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO

In deze rubriek het cursusaanbod in het kader van de Permanente Opleiding (PO) en het cursusaanbod voor de Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO). De door de Orde erkende opleidingsinstellingen naast PO-cursussen kunnen tevens VSO-cursussen voor advocaat-stagiaires organiseren.

Niveau **
Instelling Instituut voor Arbeidsrecht,
tel. 0182-358252
Docent(en) drs. R.A. Heida, mr. P.C. Vas Nunes, mr. J. Pel
Cursusprijs € 495 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Bouwwrecht

Contracten maken in de bouw
20-04-2009 09:30 – 17:00 uur
21-04-2009 09:30 – 17:00 uur
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974977
Docent(en) mr. J.O. Berlage,
prof. mr. J.M. van Dunné, mr. H.W.R.A.M. Janssen, mr. R.J. Roks
Cursusprijs € 1.799 exclusief btw
Opleidingspunten
12 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
12 Totaal

Aansprakelijkheid van adviseurs
23-06-2009 12:30 – 18:00 uur
30-06-2009 12:30 – 18:00 uur
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Het Nederlands Vastgoed Instituut,
tel. 040-2972788
Docent(en) mr. L. van den Berg, mr. A. Klunne, mr. H. Korevaar, mr. B. van Veen, mr. J. van Veen
Cursusprijs € 1.799 exclusief btw
Opleidingspunten
10 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
10 Totaal

Burgerlijk (proces)recht

Wegwijs in het doolhof van de arbeidsmigratie
22-04-2009 09:30 – 16:30 uur
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau *
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974977
Docent(en) drs. L. van Dijk, I. Fredriksz, T. Hendriks, prof. dr. L. Lucassen, mr. B. Maes, S. Rosmalen, G. Roubos
Cursusprijs € 999 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Nieuw Consumentenrecht
13-05-2009 10:00 – 16:30 uur

Plaats Leiden
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling PAO Universiteit Leiden,
tel. 071-5278666
Docent(en) prof. mr. A.G. Castermans, mr. N.J. Linssen, mr. R. van Neck, mr. dr. G.J. Zwenne
Cursusprijs € 450 geen btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Het kort geding bij de sector civiel/familie

10-06-2009 13:30 – 18:00 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. S.J.A. Rullmann, mr. G. Vrieze
Cursusprijs € 555 exclusief btw
Opleidingspunten
04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Failissements- en insolventierecht

Knelpunten Faillissementsrecht
03-06-2009 15:00 – 21:15 uur
Plaats Leusden
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Permeduc,
tel. 055-5346312
Docent(en) prof. mr. N.E.D. Faber, mr. N.S.G.J. Vermut
Cursusprijs € 595 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Vervolg Insolventierecht

17-06-2009 14:00 – 22:00 uur
18-06-2009 09:30 – 16:30 uur
Plaats Nijkerk
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Grothuis Academie,
tel. 024-3612492
Docent(en) mr. W.J.M. van Andel, prof. dr. A. de Bos RA, mr. I. Spinath, mr. dr. ing. A.J. Verdaas
Cursusprijs € 960 exclusief btw
Opleidingspunten
11 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
11 Totaal

Gedrags- en tuchtrecht

Congres Ongedeeld Integer
25-06-2009 13:30 – 17:30 uur
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO

Niveau ** Actualiteiten
Instelling ORP Erasmus Universiteit Rotterdam,
tel. 010-4081597
Docent(en) prof. mr. dr. W. van der Burg, prof. mr. N.J.H. Huls, mr. A. van 't Laar, mr. dr. J.M. Sjöcrona, mr. J. van Zijl
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
03 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
03 Totaal

Gezondheidsrecht

Nieuwe bevoegdheden IZG
19-05-2009 12:00 – 17:15 uur
Plaats Zeist
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling De Brink Opleidingen,
tel. 06-23116254
Docent(en) prof. mr. J.H. Hubben, prof. mr. T.M. Schalken, prof. dr. J. Sijmons
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Huurrecht

Burenrecht
04-06-2009 10:00 – 17:00 uur
05-06-2009 10:00 – 17:00 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau ***
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) prof. mr. S.E. Bartels, mr. P.C. Es, mr. J.G. Gräler, prof. mr. H.D. Ploeger
Cursusprijs € 1.395 inclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Intellectuele eigendom

Licentiecontracten
12-06-2009 10:00 – 16:30 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. B.J. Gorissen LLM, mr. P.J. Kreijger, mr. G. Vos
Cursusprijs € 675 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Ondernemingsrecht

Tweedaagse PAO-cursus 'Nieuwe ontwikkelingen in het Ondernemingsrecht'
27-05-2009 10:30 – 17:30 uur

Het niveau van de opleidingen is als volgt weergegeven:

- * *Basisniveau* (doorgaans minder dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; weinig tot geen voorkennis aanwezig).
- ** *Verdiepingsniveau* (doorgaans meer dan 1 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; basiskennis aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).
- *** *Specialisatieniveau* (doorgaans meer dan 3 jaar ervaring in het betreffende vakgebied; hoog kennisniveau aanwezig en gerichte praktijkervaring vereist).

04-06-2009 10:30 – 17:30 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling CPO Radboud Universiteit Nijmegen,
tel. 024-3612022
Docent(en) mr. C.D.J. Bulten, mr. P.J. van der Korst, mr. A.F.J.A. Leijten, prof. mr. M.L. Lennarts, mr. G.J.C. Rensen
Cursusprijs € 1.000 geen btw
Opleidingspunten
12 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
12 Totaal

Dag van de Bedrijfsjurist

28-05-2009 10:00 – 17:30 uur
04-06-2009 10:00 – 16:30 uur
Plaats Soestduinen
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974977
Docent(en) mr. J. Boeren, mr. M. van den Bosch, mr. drs. C.W.M. Dullaert, mr. J. Eijsbouts, mr. A.B. Geertsema, drs. K. Horden, prof. mr. W.A. Hoyng, mr. M.J.M.T. Keulaerds, prof. mr. H.J. de Kluiver, mr. Y. Koorevaar, mr. H. Kooy, mr. Y. Schers, mr. C.J.G.M. Schippers, mr. W.A. van Veen
Cursusprijs € 1.799 exclusief btw
Opleidingspunten
08 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
08 Totaal

De Coöperatie als flexibele rechtspersoon

08-06-2009 12:30 – 20:30 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Lexlumen,
tel. 030-2657206
Docent(en) mr. R.W. Clumpkens, drs. C.T.H.M. van der Helm
Cursusprijs € 895 exclusief btw
Opleidingspunten
06 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
06 Totaal

Knelpunten Beslag & Executie
10-06-2009 15:00 – 21:15 uur
Plaats Leusden
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Permeduc,
tel. 055-5346312
Docent(en) A. van Eijsden, mr. E. Loesberg
Cursusprijs € 595 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Knelpunten Financiering & Zekerheden

17-06-2009 15:00 – 21:15 uur
Plaats Doorn
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Permeduc,
tel. 055-5346312
Docent(en) mr. N.S.G.J. Vermut
Cursusprijs € 595 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Symposium De Kredietcrisis: stand van zaken – wat staat er nog te gebeuren?

30-06-2009 14:15 – 18:00 uur
Plaats Leiden
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling PAO Universiteit Leiden,
tel. 071-5278666
Docent(en) prof. mr. S.M. Bartman, mr. A.J. Berends, prof. mr. G.J.J. Heerma van Voss, mr. A. Kaarls, prof. dr. A.O. Lubbers, mr. J.M. Slagter, prof. mr. B. Wessels
Cursusprijs € 150 geen btw
Opleidingspunten
03 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
03 Totaal

Overige rechtsgebieden

PensioenKavanaugh voor Advocaten
14-04-2009 15:15 – 18:00 uur
Plaats Tilburg
Doelgroep PO

Opleidingen

Niveau ** Actualiteiten
Instelling Akkermans & Partners
Cognitief,
tel. 013-5427400
Docent(en) mr. B.F.M. Evers, mr. H.M.J. van den Hurk, mr. F.H.M. Reuling
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
02 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

PensioenKaravaan voor Advocaten
15-04-2009 15:15 – 18:00 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Akkermans & Partners
Cognitief,
tel. 013-5427400
Docent(en) mr. B.F.M. Evers, mr. H.M.J. van den Hurk, mr. F.H.M. Reuling
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
02 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

PensioenKaravaan voor Advocaten
16-04-2009 15:15 – 18:00 uur
Plaats Den Haag
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Akkermans & Partners
Cognitief,
tel. 013-5427400
Docent(en) mr. B.F.M. Evers, mr. H.M.J. van den Hurk, mr. F.H.M. Reuling
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
02 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

PensioenKaravaan voor Advocaten
21-04-2009 15:15 – 18:00 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Akkermans & Partners
Cognitief,
tel. 013-5427400
Docent(en) mr. B.F.M. Evers, mr. H.M.J. van den Hurk, mr. F.H.M. Reuling
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
02 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

Commerciële Contracten
22-04-2009 10:00 – 17:45 uur
23-04-2009 10:00 – 17:45 uur

Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Euroforum,
tel. 040-2974977
Docent(en) mr. A.E. Driessen, mr. M.J.G.P. Kaplan, R.J.J.M. van Ommeren, prof. mr. W.J. Slagter, mr. E.N.M. Visser, mr. J.M. Voorberg
Cursusprijs € 1.799 exclusief btw
Opleidingspunten
12 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
12 Totaal

PensioenKaravaan voor Advocaten
22-04-2009 15:15 – 18:00 uur
Plaats Sittard
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Akkermans & Partners
Cognitief,
tel. 013-5427400
Docent(en) mr. B.F.M. Evers, mr. H.M.J. van den Hurk, mr. F.H.M. Reuling
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
02 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

PensioenKaravaan voor Advocaten
23-04-2009 15:15 – 18:00 uur
Plaats Zwolle
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Akkermans & Partners
Cognitief,
tel. 013-5427400
Docent(en) mr. B.F.M. Evers, mr. H.M.J. van den Hurk, mr. F.H.M. Reuling
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
02 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
02 Totaal

Mordenate Congres 'Causaliteit'
08-05-2009 09:30 – 17:00 uur
Plaats Leiden
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling E.M. Meijers Instituut,
tel. 071-5275200
Docent(en) prof. T. Barkhuysen, prof. dr. H. Bocken, prof. mr. J. Cartwright, mr. L. Dufour, mr. S. Franken, prof. mr. F.G.H. Kristen, mr. R. Lamp, mr. V. Liem, prof. mr. J.H. Nieuwenhuis, mr. M. Oosterhuis, prof. mr. H.J. Sniijders, mr. P. Wanders
Cursusprijs € 300 inclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden

- Management/Organisatie
05 Totaal

Basiscursus Milieurecht
19-05-2009 09:30 – 17:00 uur
20-05-2009 09:30 – 17:00 uur
Plaats Rotterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum voor Bedrijf & Overheid,
tel. 040-2974980
Docent(en) J. Granneman, mr. H. Pennarts, mr. E. Sillevius Smit, mr. dr. C. Soer, J. Tieman, mr. dr. E. de Valk, mr. S. van Velsen
Cursusprijs € 1.699 exclusief btw
Opleidingspunten
12 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
12 Totaal

Juridische en financiële aspecten van koude- en warmtebenutting
26-05-2009 09:30 – 17:00 uur
27-05-2009 09:30 – 17:00 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum voor Bedrijf & Overheid,
tel. 040-2974980
Docent(en) mr. M. van Dooren, T. van Eck, R. Honings, R. Kemmeren, M. Koenders, mr. L. Terpstra, mr. S. Vinken, mr. R. van Warmerdam
Cursusprijs € 1.699 exclusief btw
Opleidingspunten
09 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
09 Totaal

Winstgevend omgaan met Bodemverontreiniging
03-06-2009 09:30 – 16:30 uur
04-06-2009 09:30 – 16:30 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Studiecentrum voor Bedrijf & Overheid,
tel. 040-2974980
Docent(en) ing. R.M.N. Besemer, drs. J.S. van de Griendt, mr. M.W.L. Simons-Vinckx
Cursusprijs € 1.699 exclusief btw
Opleidingspunten
11 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
11 Totaal

Food Law Academy
08-06-2009 09:00 – 20:00 uur
09-06-2009 09:00 – 20:00 uur
10-06-2009 09:00 – 20:00 uur
11-06-2009 09:00 – 20:00 uur
12-06-2009 09:00 – 17:00 uur
Plaats Oosterbeek
Doelgroep PO
Niveau **

Instelling Van Mens & Wisselink N.V.,
tel. 010-2010500
Docent(en) nog niet bekend,
prof. dr. B.M.J. Van der Meulen
Cursusprijs € 5.500 exclusief btw
Opleidingspunten
21 Juridisch
12 Beroepsvaardigheden
09 Management/Organisatie
42 Totaal

Herstructurering
08-07-2009 09:00 – 17:00 uur
09-07-2009 09:00 – 17:00 uur
Plaats Soestduinen
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling Institute for International Research,
tel. 020-5805400
Docent(en) n.n.b.
Cursusprijs € 1.899 exclusief btw
Opleidingspunten
10 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
10 Totaal

Personen- en familierecht
Procederen in erfzaken
11-06-2009 10:00 – 17:00 uur
Plaats Amsterdam
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. K.A. Boshouwers, prof. mr. A.H.N. Stollenwerck
Cursusprijs € 675 exclusief btw
Opleidingspunten
05 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
05 Totaal

Clubseminar Voortgezet Ouderschap
19-06-2009 13:00 – 18:00 uur
Plaats Zwolle
Doelgroep PO
Niveau ** Actualiteiten
Instelling KSU Studie,
tel. 020-4496420
Docent(en) mr. G.W. Brands-Bottema, mr. B. Chin-A-Fat, mr. drs. J. Kok
Cursusprijs € 525 exclusief btw
Opleidingspunten
04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Ruimtelijke-ordeningsrecht en milieurecht
VMA/Grotius vervolgoopleiding Milieurecht
27-05-2009 10:30 – 15:15 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Grotius Academie,
tel. 024-3612492

Docent(en) prof. mr. A.A. Freriks, mr. M.E. Gelpke
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Straf(proces)recht
De kwaliteit van de verdediging in de ogen van de rechter
02-04-2009 14:00 – 17:10 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten,
tel. 020-6060680
Docent(en) prof. dr. J. Boksem, mr. dr. A.A. Franken, mr. P.R. Wery
Cursusprijs n.n.b.
Opleidingspunten
03 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
03 Totaal

Gevaar – schuld – opzet en causaliteit in het strafrecht
22-04-2009 15:30 – 21:00 uur
Plaats Utrecht
Doelgroep PO
Niveau **
Instelling Kluwer Opleidingen,
tel. 0570-673568
Docent(en) mr. M. Otte
Cursusprijs € 649 exclusief btw
Opleidingspunten
04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

Strafrecht en Forensische Psychiatrie voor 16- tot 23-jarigen
08-05-2009 09:30 – 15:15 uur
Plaats Leiden
Doelgroep PO
Niveau *** Actualiteiten
Instelling E.M. Meijers Instituut,
tel. 071-5275200
Docent(en) J. van de Brand, prof. mr. dr. M.R. Bruning, mr. J. Calkoen-Nauta, mr. C.P. Dronkers, dr. H.B. Ferwerda, dr. F. Jensma, prof. dr. G. de Jonge, E.J. Kitselaar, dr. H. Lodewijks, prof. dr. R. Loeber, prof. dr. C. de Ruiter, dr. S. Verwaaijen, mr. drs. M.E. van der Zouw, F. van de Streek
Cursusprijs € 95 inclusief btw
Opleidingspunten
04 Juridisch
- Beroepsvaardigheden
- Management/Organisatie
04 Totaal

ADR/Mediation
Basisopleiding Scheidingsbemiddeling leergang

Haal je PO-punten aan de Universiteit van Amsterdam!

Cursusaanbod voorjaar 2009

Het Eggens Instituut voor Juridisch Postacademisch Onderwijs is onderdeel van de Universiteit van Amsterdam en heeft tot doel een ieder die werkzaam is in de juridische praktijk mogelijkheden te bieden tot professionele bij- en nascholing. De toepassing van de juridische theorie in de praktijk staat daarbij centraal. De cursussen vinden plaats in de Oudemanhuispoort van de Universiteit van Amsterdam.

Ondernemingsrecht

		NOvA	
● 7 april	Personenvennootschappen	4PO	€ 375,-
● 16 april	Twisten tussen aandeelhouders	4PO	€ 375,-
● 23 april	De flexibele BV	3PO	€ 325,-
● 4 en 5 juni	Ondernemingsrecht, tweedaagse opfriscursus	12PO	€ 1.350,-
● 16 juni	Bestuurdersaansprakelijkheid bij rechtspersonen	4PO	€ 375,-

Arbeidsrecht

● 14 april	Rechtspositie van de directeur	3PO	€ 325,-
● 13 mei	Actualiteiten arbeidsrecht	4PO	€ 375,-
● 5 juni	Harmonisatie van arbeidsvoorwaarden	4PO	€ 375,-
● 19 juni	Overgang van onderneming	4PO	€ 375,-

Privaatrecht

● 31 maart	Actualiteiten onrechtmatige daad	4PO	€ 375,-
● 2 april	Actualiteiten koop	4PO	€ 375,-
● 15 april	Praktische problemen bij het conservatoor verhaalsbeslag	4PO	€ 375,-
● 27 mei	Actualiteiten goederenrecht en faillissementsrecht	4PO	€ 375,-
● 9 juni	Contracten maken: een stappenplan	6PO	€ 575,-
● 10 juni	Actualiteiten aanbestedingsrecht	4PO	€ 425,-

Informatierecht

● 11 juni	Octrooieren in de life science sector	4PO	€ 425,-
-----------	---------------------------------------	-----	---------

Jeugdrecht

● 28 mei, 4, 11, 18 juni	De praktische jeugdrechtsadvocaat	24VSO/PO	€ 1.995,-
--------------------------	-----------------------------------	----------	-----------

Strafrecht

● 14 mei	Actualiteiten straf(proces)recht	4PO	€ 375,-
● 23 juni	Verdediging in strafzaken	6PO	€ 575,-

Bestuursrecht

● 9 april	Actualiteiten bestuursrecht	4PO	€ 375,-
● 29 mei, 12 juni	Verdieping overheidsaansprakelijkheid	12PO	€ 1.000,-
● 17 juni	Bestuursprocesrecht, door de bril van de bestuursrechter	5PO	€ 575,-

Vaardigheden

● 12, 19, 26 mei, 2 juni, 15 sept.	Managementvaardigheden voor juristen	25VSO/PO	€ 2.795,-
------------------------------------	--------------------------------------	----------	-----------

Nieuw Recht

● Stel uw eigen Nieuw Recht programma samen. Kies drie actualiteitencursussen uit het onderstaande aanbod en u betaalt een aantrekkelijke prijs.	3x4PO	€ 975,- (ipv € 1125,-)
Keuze onderwerpen: Actualiteiten arbeidsrecht, Actualiteiten onrechtmatige daad, Actualiteiten koop, Actualiteiten goederen- en faillissementsrecht, Actualiteiten straf(proces)recht, Actualiteiten bestuursrecht.		

Meer informatie over de programma's en aanmelding: www.jur.uva.nl/eggens

Informatie en aanmelding

Eggens Instituut voor
Juridisch Postacademisch
Onderwijs

Universiteit van Amsterdam,
Faculteit der Rechtsgeleerdheid

tel: (020) 525 3407
e-mail: pao-fdr@uva.nl
website: www.jur.uva.nl/eggens

12 (BOS 12)

25-05-2009 09:45 – 20:00 uur
 26-05-2009 09:15 – 17:00 uur
 10-06-2009 09:45 – 17:00 uur
 09-09-2009 09:45 – 20:00 uur
 10-09-2009 09:15 – 17:00 uur
 11-11-2009 09:45 – 20:00 uur
 12-11-2009 09:15 – 17:00 uur
 24-11-2009 09:45 – 17:00 uur
 21-01-2010 09:45 – 17:00 uur
 Plaats Zeist/Utrecht
 Doelgroep PO
 Niveau *
 Instelling Stichting Inst. v.
 Mediation & Fam.recht Opl.,
 tel. 070-3626846
 Docent(en) dr. ir. A.P. Baanders,
 mr. J.C. Lang, mr. C.M.T. Los-
 Vlasman, drs. D.H.D. MacGillavry,
 mr. A.M. van Riemsdijk, drs.
 F.M.H.N. Schiffers
 Cursusprijs € 4.150 exclusief btw
 Opleidingspunten
 12 Juridisch
 48 Beroepsvaardigheden
 – Management/Organisatie
 60 Totaal

6 compact (NMI-registratie
 training)

04-06-2009 10:00 – 20:00 uur
 05-06-2009 09:00 – 17:00 uur
 18-06-2009 10:00 – 20:00 uur
 19-06-2009 09:00 – 17:00 uur
 02-07-2009 09:00 – 17:00 uur
 03-07-2009 10:00 – 20:00 uur
 Plaats Hulshorst
 Doelgroep PO
 Niveau *
 Instelling Mediation & Training
 Network The Lime Tree,
 tel. 030-2255910
 Docent(en) drs. A.M. de Graaf
 Cursusprijs € 3.725 geen btw
 Opleidingspunten
 – Juridisch
 44 Beroepsvaardigheden
 – Management/Organisatie
 44 Totaal

6 compact (NMI-registratie
 training)

28-07-2009 10:00 – 20:00 uur
 29-07-2009 09:00 – 17:00 uur
 18-08-2009 10:00 – 20:00 uur

19-08-2009 09:00 – 17:00 uur
 08-09-2009 10:00 – 20:00 uur
 09-09-2009 09:00 – 17:00 uur
 Plaats Hulshorst
 Doelgroep PO
 Niveau *
 Instelling Mediation & Training
 Network The Lime Tree,
 tel. 030-2255910
 Docent(en) mr. F.W. Meijer
 Cursusprijs € 3.725 geen btw
 Opleidingspunten
 – Juridisch
 44 Beroepsvaardigheden
 – Management/Organisatie
 44 Totaal

Intervisie

Intervisiebijeenkomst voor
 juristen

02-04-2009 15:30 – 18:45 uur
 Plaats Utrecht
 Doelgroep PO
 Niveau *
 Instelling Honig Coaching BV,
 tel. 030-2516916
 Docent(en) mr. R.P.Y. Honig, mr.

S.M.G. Weijtens
 Cursusprijs € 125 exclusief btw
 Opleidingspunten
 – Juridisch
 03 Beroepsvaardigheden
 – Management/Organisatie
 03 Totaal

Intervisiebijeenkomst voor
 juristen

25-06-2009 09:00 – 12:15 uur
 Plaats Utrecht
 Doelgroep PO
 Niveau *
 Instelling Honig Coaching BV,
 tel. 030-2516916
 Docent(en) mr. R.P.Y. Honig, mr.
 S.M.G. Weijtens
 Cursusprijs € 125 exclusief btw
 Opleidingspunten
 – Juridisch
 03 Beroepsvaardigheden
 – Management/Organisatie
 03 Totaal

Overige vaardigheden

Masterclass management en

leiderschap voor patroons

21-04-2009 09:00 – 17:00 uur
 Plaats Bussum
 Doelgroep PO
 Niveau **
 Instelling Dialogue BV,
 tel. 035-5411844
 Docent(en) mr. H.F.M. van de
 Griendt
 Cursusprijs € 695 exclusief btw
 Opleidingspunten
 – Juridisch
 – Beroepsvaardigheden
 06 Management/Organisatie
 06 Totaal

Personalia

De Orde publiceert de deel-
 rubriek 'beëdigd als advocaat'
 sinds 1 januari 2009 niet meer
 in het *Advocatenblad*. U kunt
 de gegevens terugvinden op
www.alleadvocaten.nl.

Praktijk neergelegd

Abdoellakhan, mr. S.
 Eindhoven 09-03-2009
Benders, mr. J.J.P.M.
 Zoetermeer 19-02-2009
Bikker, mr. M.T.C. Arnhem
 16-02-2009
Boersma, mr. B.A. New York/US
 17-02-2009
Boulassel, mw. mr. D.D.
 Haarlem 01-03-2009
Brock, mr. J.M. Amsterdam
 18-02-2009
Debi, mw. mr. M.R. Utrecht
 18-02-2009
Dekker, mw. mr.drs. A.M.C.
 Amsterdam 01-03-2009
Goedegebuur, mw. mr. G. Den
 Bosch 10-02-2009
Grondman, mw. mr. M.M. Den
 Bosch 02-03-2009
Haerkens-Wouters, mw. mr.
 F.F.A.J.M. Breda 01-03-2009
Harder, mw. mr. M.H.E.
 Harderwijk 29-01-2009
Hazenbergh, mr. K.D. Amsterdam
 05-03-2009

Hensels, mr. J.K.M. Vaals 18-
 02-2009
Herman de Groot, mw. mr. C.J.
 Rotterdam 01-03-2009
Hoeckel, mw. mr. J. van
 Eindhoven 27-02-2009
Holl, mw. mr. K. Amsterdam
 01-03-2009
Houben, mr. E.J. Den Haag
 01-03-2009
Hylkema, mr. T.T. Amsterdam
 01-03-2009
Jebli-Ouazzani, mw. mr. K.
 Rotterdam 12-02-2009
Jong, mw. mr. M.C. de
 Rotterdam 17-02-2009
Koenen, mr. L.H.W.M. Lisse
 05-03-2009
Koeslag, mw. mr. C.H.
 Amsterdam 16-02-2009
Kroft, mw. mr. A.J.S. van der
 Amsterdam 01-01-2009
Lammeren, mr. S.A. van
 Enschede 01-03-2009
Landt, mr. M.R. van 't Den Haag
 01-03-2009
Langer, mr. J. Amsterdam
 01-03-2009
Lek-Langenhof, mw. mr. M.H.F.
 van der Arnhem 01-03-2009
Liefting-Voogd, mw. mr. B.
 Alkmaar 01-03-2009
Linders, mr. J.J.M. Utrecht
 01-03-2009
Lindhout, mw. mr. P.E. Den
 Haag 01-03-2009
Marie, mw. mr. P. Zoetermeer
 01-03-2009
Markus, mr. S.R. Den Haag
 01-03-2009
Pennings, mw. mr. E.M. Leiden
 01-03-2009

Raphaël, mw. mr. S.L. Utrecht
 02-03-2009
Schutte, mw. mr. S.W.M.
 Nijmegen 11-02-2009
Schuermans, mw. mr. F.
 Amsterdam 01-03-2009
Sluiter, mw. mr. A.L. Utrecht
 01-03-2009
Snikkenburg-den Haan, mw.
 mr. J.C. Berkel-Enschot 27-02-
 2009
Soerjatin, mw. mr. E.M.
 Amsterdam 10-02-2009
Stiphout, mr. J.J.T. van
 Nijmegen 01-03-2009
Swaal, mw. mr.drs. C. van Soest
 01-03-2009
Weijers, mw. mr. I.E. Utrecht
 12-02-2009
Wildekamp, mw. mr. M. Ede
 01-03-2009
Willigenburg, mw. mr. S. van
 Rotterdam 27-02-2009
Zeyl, mw. mr. A.J. Zutphen
 16-02-2009
Zijl, mr. drs. L.S. van der
 Amsterdam 01-03-2009

088-2101050, e-mail bakker@
 attentlaw.nl

Berg, mr. P.C. van den
 (Amersfoort): Dijsselhofplantsoen
 14-18 (1077 BL) postbus 76729
 (1070 KA) Amsterdam, tel. 020-
 5747474, fax 020-5747475, e-mail
 p.vandenbergh@vandiepen.com

Beijering, mr. G.J. (Amsterdam):
 Stationsstraat 77 (3811 MH)
 postbus 247 (3800 AE) Amersfoort,
 tel. 033-4676205, fax 033-
 4676100, e-mail geertjan.
 beijering@akzonobel.com

Boer, mw. mr. A.J. de:
 Van Stolbergweg 197 (9641
 HK) postbus 125 (9640 AC)
 Veenman, tel. 0598-613872, fax
 0598-623346, e-mail info@
 maasadvocaten.nl

Brands, mr. H.M.L. (Alphen
 aan den Rijn): Korte Mare 14-b
 (2312 NN) postbus 304 (2300 AH)
 Leiden, tel. 071-5235360, fax 071-
 5284500, e-mail hmlbrands@
 gmail.com

Coutinho, mw. mr. M.G.:
 Ferdinand Bolstraat 21-1 (1072 LB)
 Amsterdam, tel. 020-6683815,
 fax 020-6659250, e-mail
 mcoutinho.advocaat@gmail.
 com

Croes, mr. R.R. (Rotterdam):
 Zuidplein 100 (1077 XV) postbus
 79023 (1070 NB) Amsterdam,
 e-mail rhamsey.croes@
 simmons-simmons.com

Dufour, mw. mr. L.C.
 (Amsterdam): Noordeinde 33
 (2514 GC) postbus 305 (2501 CH)

Den Haag, tel. 070-3023530, fax
 070-3023670, e-mail l.dufour@
 houthoff.com

Eferink, mr. E.J.:
 Wittevrouwensingel 100 (3514
 AM) Utrecht, tel. 030-2322373, fax
 030-2322390, e-mail eferink@
 bvdv.nl

Foy, mw. mr. A.S. (Amersfoort):
 Zuivelplein 7 (1097 XD) postbus
 94533 (1090 GM) Amsterdam, tel.
 020-6639895, fax 020-6633850,
 e-mail info@boschruijter.nl

Gerris, mw. mr. M.T. (Den
 Bosch): Dr. Hub van Doorneweg
 181 (5026 RD) postbus 1270 (5004
 BG) Tilburg, tel. 013-5114420, fax
 013-5114290, e-mail m.gerris@
 schelstraete.nl

Hagenaars, mw. mr. M. (Den
 Haag): Wilsonplein 15 (2011
 VG) postbus 3223 (2001 DE)
 Haarlem, tel. 023-5340100,
 fax 023-5344550, e-mail cs@
 cordemeyerslager.nl

Haneveer, mw. mr. J.A.F.:
 Pretoriusstraat 20-III (1092 CG)
 Amsterdam, tel. 06-23330923,
 e-mail jhaneveer@hotmail.com

Hoewijk, mr. D.M.C. van:
 Feike de Boerlaan 223 (1019 WG)
 Amsterdam, tel. 020-4193549,
 e-mail hoewijk@xs4all.nl

Hoppenbrouwers-Niesten,
 mw. mr. P.A.T. (Tilburg): Dr
 Holtropaan 42 (5652 XR) postbus
 8727 (5605 LS) Eindhoven,
 tel. 040-2501414, fax 040-
 2501450, e-mail advocaten@
 boskampwillem.nl

Meldingen voor deze rubriek kunnen worden
 doorgegeven aan: adres@advocatenorde.nl.

Juchter van Bergen Quast, mr. R.A.U. (Dordrecht): Jan Pietersz. Coenstraat 7 (2595 WP) Den Haag, tel. 088-2101000, fax 088-2101050, e-mail juchter@attentlaw.nl

Kernkamp, mw. mr. H.D. (Bussum): Fred. Roeskestraat 100 (1076 ED) postbus 71170 (1008 BD) Amsterdam, tel. 020-5785785, fax 020-5785800, e-mail hester.kernkamp@loyensoeff.com

Krol, mw. mr.drs. A.N. (Rotterdam): Fred. Roeskestraat 100 (1076 ED) postbus 71170 (1008 BD) Amsterdam, tel. 020-5785767, fax 020-5785800, e-mail nelleke.krol@loyensoeff.com

Luyn, mr. M. van (Amsterdam): Parkstraat 107 (2514 JH) postbus 30457 (2500 GL) Den Haag, tel. 070-3760650, fax 070-3651856, e-mail vluy@barentskrans.nl

Martens, mw. mr. H.: Westzeedijk 525 (3024 EL) Rotterdam, tel. 010-4255311, fax 010-4257245, e-mail martens@delfshavenadvocaten.nl

Munnik, mr. A.R. (Leiden): Lange Tiendweg 79-a (3353 CR) Papendrecht, e-mail armunnik@gmail.com

Noordhoven, mr. T.L.C.W.: Amstelveenseweg 638 (1081 JJ) postbus 75258 (1070 AG) Amsterdam, tel. 020-5419932, fax 020-5419999, e-mail tijmen.noordhoven@dlapiper.com

Roeders, mr. E.H. (Amsterdam): Koninginnelaan 71 (7315 BN) postbus 10105 (7301 GC) Apeldoorn, tel. 055-5261122, fax 055-5261123, e-mail apeldoorns@houkes.nl

Smits, mr. R.C. (London/GB): Weena 750 (3014 DA) postbus 1110 (3000 BC) Rotterdam, tel. 010-2240271, fax 010-4148444, e-mail ruud.smits@nautadutilh.com

Stendahl, mr. A.: Zeemansstraat 13 (3016 CN) postbus 23493 (3001 KL) Rotterdam, tel. 010-2667867, fax 010-2667868, e-mail arnold.stendahl@mainportlawyers.com

Straten, mw. mr. K. van: Hoofdstraat 84 (5481 AH) postbus 10 (5480 AA) Schijndel, tel. 0413-266069, fax 073-5478585, e-mail k.vanstraten@bouwmanadvocaten.nl

Uchelen, mr. P.J. van (Rotterdam): Zuidplein 100 (1077 XV) postbus 79023 (1070 NB) Amsterdam, tel. 020-8909900, fax 020-8909999, e-mail

pieter.vanuchelen@simmons-simmons.com

Verster, mr. E.J.: Halterstraat 22 (7201 MX) Zutphen, tel. 0575-516352, fax 0575-548917, e-mail delster@chello.nl

Wachters, mw. mr. L.S. (Delfzijl): Ubbo Emmiussingel 23 (9711 BB) postbus 1280 (9701 BG) Groningen, tel. 050-3140840, fax 050-3128112, e-mail l.s.wachters@boutoveres.nl

Wolde, mw. mr. T.H. ten: Biltstraat 101 (3572 AL) postbus 13336 (3507 LH) Utrecht, tel. 030-2333248, fax 030-2343965, e-mail tenwolde@dewaalzumpolle.nl

Zomer, mr. R.A.J. (Oosterhout/NB): De Ronde 12 (5683 CZ) postbus 167 (5680 AD) Best, tel. 0499-334334, fax 0499-374295, e-mail rzomer@vanhelvoortadvocatuur.nl

Naams-wijziging

Advocatenkantoor Carli & Sprenkels te Roermond thans: **Advocatenkantoor Mr. A. Carli**

mr.drs. R.P. Dielbandhoesing te Den Haag thans: **Advocatenkantoor Laakkwartier**

mr. M. Mahadew te Amsterdam thans: **Advocatenkantoor Mahadew**

Bruls en Wellen Advocaten te Nijmegen thans: **Advocatenkantoor Wellen**

Bout Advocaten te Groningen thans: **BoutOveres Advocaten**

Overes Advocaten te Groningen thans: **BoutOveres Advocaten**

Advocatenkantoor Hofmans B.V. te Naarden thans: **Hofmans Van Eck Rasmussen Advocaten**

Luscuere & De Jong te Rotterdam thans: **Luscuere De Jong Wassenaar Dingenouts advocaten**

Lieuw Advocaten te Amsterdam thans: **Osdorp Advocaten**

mr. A.C. Stoeckart-Mulder te Amstelveen thans: **Stoeckart Interim B.V.**

Wolthers Jagersma Letselschade Advocaten te Hoogeveen thans: **Wolthers Jagersma Advocaten**

Zandberg & Poortman Advocaten te Zevenaar thans: **Zandberg Advocaten**

Bezoek-adres/post-bus/tel./fax/e-mail:

Advocatenkantoor Aldenhoven & Laatsman te Oss: Molenstraat 53 (5341 GB) Oss, postbus is opgeheven

Advocatenkantoor Boven c.s. te Leusden: Ruige Velddreef 133 (3831 PG) Leusden

Advocatenkantoor Eendrachtsplein te Rotterdam: e-mail info@advocaten-eendrachtsplein.nl

Advocatenkantoor Laakkwartier te Den Haag: e-mail regimius@casema.nl

Advocatenkantoor Lo A Foe te Rotterdam: Postbus 21235 (3001 AE) Rotterdam

Advocatenkantoor Trustfull te Almere: Radioweg 1-a (1324 KW) Almere, tel. 036-5397180, fax 036-5397181

Advocatenkantoor Wellen te Nijmegen: e-mail info@advocatenkantoorwellen.nl

Andel Advocaten te Rotterdam: e-mail info@andeladvocaten.nl

Beumer Advocatenpraktijk te Barendrecht: Theemsweg 53 (3201 IT) Spijkenisse

Bird & Bird LLP te Den Haag: fax 070-3538892, e-mail info@twobirds.com

BoutOveres Advocaten te Groningen (vestiging Herestraat 113): e-mail info@boutoveres.nl

BoutOveres Advocaten te Groningen (vestiging Ubbo Emmiussingel 23): e-mail info@boutoveres.nl

Bracke-advocatuur te Wassenaar: President Kennedylaan 19 (2517 JK) postbus 17111 (2502 CL) Den Haag, tel. 070-8200211, fax 070-8200212, e-mail info@bracke-advocatuur.nl

Van Dam & Van Eeuwijk Advocaten te Den Haag: Bezuidehoutseweg 229 (2594 AL) Den Haag

Deen Advocatenkantoor te Den Haag: e-mail info@deenadvocaten.nl

Haans.Beijssens Advocaten te Roosendaal: fax 0165-592050, e-mail info@haansbeijssens.nl

Hendrikse & Renes Advocaten II te Amsterdam: Veembroederhof 37 (1019 HD) Amsterdam

Hoek Advocaten te Zoetermeer: Zoutershof 3 (2371 BK) Roelofarendsveen, tel. 071-3313332, fax 071-3311983

Hofmans Van Eck Rasmussen Advocaten te Naarden: postbus 5131 (1410 AC) Naarden, e-mail info@her-advocaten.nl

JPR Advocaten te Doetinchem: Koopmanslaan 4 (7005 BK) Doetinchem, fax 0314-391226

Kouwenhoven, mw. mr. M.T. te Eindhoven: Postbus 1292 (5602 BG) Eindhoven, fax 040-2486668

Luscuere De Jong Wassenaar Dingenouts advocaten te Rotterdam: Mathenesserlaan 281 (3021 HH) Rotterdam, e-mail info@ljwd.nl

Osdorp Advocaten te Amsterdam: Osdorpplein 510 (1068 TA) Amsterdam

PAM Advocaat & Mediator te Amsterdam: tel. 020-6444140

Reinhoud, mw. mr. C.P. te Veendam: tel. 06-48356030, e-mail liareinhoud@live.nl

SteensmaEvan te Rotterdam: tel. 010-2013500, fax 010-2013501

Strafrechtspraktijk mr. R.V. Hagenaars te Rotterdam: Tuinlaan 120 (3111 AX) Schiedam

Touw Advocatuur te Bergen op Zoom: e-mail info@touwadvocatuur.nl

Verschuren & Ijspeerd Advocaten te Den Haag: e-mail info@vij-advocaten.nl

Van Weerden te Rotterdam: tel. 010-4183667, fax 010-4183809

(advertentie)

Juridische
topcursussen met
hoge praktijkwaarde

www.dejuridischeacademie.nl

- Alle disciplinaire beslissingen die sinds 1986 in het *Advocatenblad* zijn gepubliceerd, zijn ook te vinden op www.advocatenorde.nl en BalieNet.
- Publicatie in deze rubriek geschiedt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit mr. P.J.M. Drion, mr. H.J. de Groot, mr. H.J.A. Knijff, mr. J.D. Loorbach, mr. I.E.M. Sutorius en H. Uhlenbroek.

Tegen beter weten in dreigen met een faillissementsaanvraag

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch
12 november 2007
(mrs. Van der Ham, Theunissen, Teeuwen,
Goumans, Van Boxsel)

Onder de gegeven omstandigheden is het dreigen met een faillissementsaanvraag onder het stellen van heel korte termijnen in strijd met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt.

- Art. 46 Advocatenwet (2.1 Wat in het algemeen niet betaamt)
- Gedragsregels 1 en 17

Klacht

Klagers verwijten mr. X tegen beter weten in te dreigen met een faillissementsaanvraag, wetend dat de vordering, die niet in rechte is vastgesteld en waarover jarenlang niet is gecorrespondeerd, inhoudelijk wordt betwist, waarmee mr. X handelt in strijd met regel 1 van de Gedragsregels 1992. Klagers verwijten mr. X voorts te hebben gehandeld in strijd met Gedragsregel 17, die voorschrijft dat advocaten dienen te streven naar een onderlinge verhouding die berust op welwillendheid en vertrouwen.

Overwegingen raad

De raad stelt voorop dat bij de beoordeling van klachten over het optreden van een advocaat van een tegenpartij ervan behoort te worden uitgegaan dat die advocaat een grote mate van vrij-

heid toekomt om de belangen van zijn cliënten te behartigen op de wijze die hem – in overleg met zijn cliënten – passend voorkomt en dat deze vrijheid niet ten gunste van een tegenpartij – zoals in casu klager – mag worden beknot, tenzij daarbij de belangen van klagers noodloos en op ontoelaatbare wijze worden geschaad. In het licht van dit uitgangspunt zal de raad de klacht in de onderhavige zaak hierna beoordelen. De raad is van oordeel dat het dreigen met een faillissementsaanvraag in het algemeen een geoorloofd middel is om tot incasso van een vordering te geraken, indien er sprake is van een niet-betwiste vordering of van een nagenoeg vaststaande vordering. Uit de eerste sommatiebrief van 19 mei 2006 blijkt dat het in dezen zou gaan over een vordering in hoofdsom € 76.910,07 en dat de rente en kosten zouden bedragen € 233.188,30. Ofschoon zulks een niet vaak voorkomende discrepantie inhield tussen hoofdsom en rente/kosten, stond het mr. X in beginsel vrij tot betaling te sommeren met de mededeling dat hij bij niet-betaling zou overgaan tot rechtsmaatregelen. Daarop reageerde klager sub 1 bij fax van 22 mei 2006 en vroeg tijd om de zaak te bestuderen, waarbij hij stelde dat hij daarvoor zijn oude archieven moest lichten. Toen mr. X vasthield aan zijn sommatie ging klager sub 1 bij fax van 31 mei 2006 in op de inhoud van de zaak en legde een brief gedateerd 27 juni 1997 over. Het moest mr. X duidelijk zijn dat het ging om een oude zaak zodat een directe vaststelling van alle feiten en omstandigheden voor klager sub 1 niet voor de hand lag. Desondanks dreigde mr. X bij brief van 14 juni 2006 dat hij bij niet-betaling namens zijn cliënte faillissement zou aanvragen, daar een concept faillissementsrekest bijvoegend. De raad is van oordeel dat gezien de aard, de samenstelling en de ouderdom van de door mr. X gepretendeerde vordering, het lange stilzitten aan de zijde van de cliënte van mr. X en gezien de reacties van klager sub 1 het in die specifieke situatie dreigen met een faillissementsaanvraag onder het stellen van heel korte termijnen in strijd was met hetgeen een behoorlijk advocaat betaamt. Het was terecht dat mr. Y van mr. X vorderde dat deze de faillisse-

mentsdreiging zou intrekken. De kans van slagen van een faillissementsaanvraag zou in dit geval miniem zijn. Mr. X had aan dat verzoek moeten voldoen en klagers in staat moeten stellen het inhoudelijke debat aan te gaan over de betwiste vordering na bestudering van het reeds lang gearchiveerde dossier. Mr. X had moeten begrijpen dat een eventueel gevolg geven aan het dreigement van een faillissementsaanvraag voor klager sub 1 schadelijke gevolgen zou kunnen hebben zoals interne en eventuele externe onrust. Deze schadelijke gevolgen zouden in de omstandigheden van dit geval niet door een redelijk belang bij de faillissementsaanvraag kunnen worden gerechtvaardigd. Mede daardoor was het handhaven van de faillissementsdreiging in de gegeven omstandigheden onbetamelijk. Door zijn handelwijze heeft mr. X het vertrouwen in de advocatuur en in zijn eigen beroepsuitoefening geschaad zodat de klacht gegrond is.

Beslissing raad

De raad acht de klacht gegrond en legt mr. X op de maatregel van enkele waarschuwing.

Tegenstrijdig belang bij optreden tegen voormalig kantoor

Raad van Discipline 's-Hertogenbosch
12 november 2007
(mrs. Van der Ham, Theunissen, Teeuwen, Goumans
en Van Boxsel)

Het staat een advocaat niet vrij een cliënt bij te staan in een dispuut van die cliënt met het voormalige kantoor van deze advocaat wanneer het een aangelegenheid betreft waarmee de advocaat (mogelijk) enige vertrouwdheid heeft verkregen gedurende zijn dienstverband

met zijn oude werkgever. Dit is niet gebaseerd op Gedragsregel 7 maar op de algemene norm van art. 46 van de Advocatenwet.

- Art. 46 Advocatenwet (2.4 Vermijden van een belangenconflict)

Feiten

Mr. X en zijn kantoorgenoot mr. Z zijn werknemer geweest op het advocatenkantoor van klager en zijn intensief betrokken geweest bij de invoering van softwareprogramma's op het kantoor van klager. De bedoeling was dat invoering zou plaatsvinden per 1 januari 2006. Mr. X is tot 1 oktober 2005 in dienst geweest bij klager. Er ontstond een conflict tussen het kantoor van klager en de leverancier van de software (hierna: S), hetgeen leidde tot een tweetal kort gedingen. Voor S trad mr. X op. Mr. X is, zo stelt klager, gehouden om kennis die hij had gekregen ter zake de invoering van het nieuwe softwareprogramma geheim te houden. Het is mogelijk dat mr. X vertrouwelijke bedrijfsgegevens van het kantoor van klager gebruikt in zijn strijd voor S tegen het kantoor van klager. Er is volgens klager sprake van een belangenconflict. Er is tussen de werknemers van het kantoor van klager ter zake de overgang naar het nieuwe softwareprogramma overleg gepleegd. Het wensenpakket werd geformuleerd aan de hand van de specifieke werkwijze die het kantoor vooral voor een specifiek praktijkonderdeel had ontwikkeld. Op 30 juni 2006 heeft klager zich genoodzaakt gezien om S mede te delen dat men terugging naar het oude softwaresysteem. Klager stelt dat de nota's van S niet zouden worden voldaan en dat zijn kantoor S aansprakelijk hield voor de schade die was geleden. Bij brief van 1 december 2006 heeft klager mr. X uitdrukkelijk verzocht om zich uit de zaak terug te trekken en heeft klager hem medegedeeld dat zijn opdracht als klachtwaardig werd beschouwd. Het is het kantoor van klager gebleken dat mr. X een aantal medewerkers van het kantoor heeft benaderd, hetgeen uiteindelijk erin heeft geresulteerd dat mr. Z per 1 september 2006 in dienst is getreden bij het kantoor van mr. X.

Klacht

- 1 Klager verwijt mr. X dat deze is opgetreden als raadsman voor een crediteur van klager, terwijl het geschil tussen deze partijen zijn oorsprong vindt in een periode waarin mr. X werkzaam was op het kantoor van klager. Klager stelt dat sprake is van een tegenstrijdig belang.
- 2 Klager verwijt mr. X voorts advocaten en overig personeel van klager te benaderen met het doel bij hem, mr. X, in dienst te treden.

Verweer

De klacht richt zich tegen het feit dat mr. X de belangen behartigt van zijn cliënte, S. Deze cliënte is in een zakelijk conflict verwickeld met het kantoor van klager. Klager stelt dat mr. X vertrouwelijke informatie, die hij als werknemer van het kantoor van klager zou hebben verkregen, zou gebruiken c.q. misbruiken in het belang van zijn cliënte. Het is juist dat mr. X tot 1 oktober 2005 in dienst is geweest van de advocatenmaatschap van klager. Het conflict bestaat echter tussen de softwareleverancier en een andere rechtspersoon binnen de organisatie van klager, een bv waarin de incassoadvocatuur is ondergebracht. Formeel gezien is alleen al om die reden geen sprake van belangenverstrengeling. Het gaat hier immers om verschillende juridische entiteiten. S is overigens ook nooit cliënte geweest van Incassoadvocaten B.V. en is slechts aan te merken als leverancier.

Vlak voor het vertrek van mr. X werd hem medegedeeld dat de bv waarin de incassopraktijk was ondergebracht zou overstappen naar een nieuw softwarepakket, te leveren door S. Het nieuwe softwarepakket zou mede door deze bv van klager ontwikkeld worden. Bij het vertrek van mr. X was de ontwikkeling nog in volle gang. Mr. X is nimmer op enige wijze betrokken geweest bij de invoering van het softwarepakket. Per 1 januari 2006 is mr. X een eigen kantoor gestart, te weten B Advocaten te C. Mr. X diende te beschikken over een softwarepakket en na ingewonnen informatie kwam mr. X tot de conclusie dat het softwarepakket van S het best aansloot

op de door mr. X gewenste praktijk. Het is niet juist dat, zoals klager stelt, mr. X mr. Z en/of andere werknemers van Incassoadvocaten B.V. stelselmatig zou benaderen om bij zijn kantoor in dienst te treden. Het contact van mr. X met mr. Z berust voor een groot gedeelte op louter toeval. Mr. Z heeft nimmer contractbesprekingen bijgewoond tussen het kantoor van klager en S noch mr. X noch mr. Z beschikt over vertrouwelijke informatie waarover de cliënte van mr. X niet de beschikking zou hebben.

Overwegingen van de raad

Met betrekking tot onderdeel 1 blijkt uit de stukken het navolgende.

Mr. X is tot 1 oktober 2005 als advocaat werkzaam geweest op het kantoor van klager. Aanvankelijk maakte het kantoor van klager voor wat betreft de software gebruik van een softwarepakket van een andere leverancier. Medio 2005 werd besloten om over te gaan naar het pakket P van S. De software zou per 1 januari 2006 operationeel zijn. Er ontstonden met S problemen en klager besloot af te zien van de diensten van S. Deze stelde dat zij nog ongeveer € 200.000 van klager te vorderen had terwijl klager stelt door het optreden van S schade te hebben geleden.

S wendde zich tot mr. X en gaf hem opdracht haar belangen te behartigen tegen het voormalig kantoor van mr. X. Mr. X aanvaardde de opdracht en zond een fax aan klagers kantoor gedateerd 29 november 2006 waarbij hij een bedrag van € 236.000 vorderde. Daarop zond klager aan mr. X de fax d.d. 1 december 2006 en stelde dat het mr. X niet geoorloofd was om de belangen van de softwareleverancier tegen het vroegere kantoor van mr. X te behartigen omdat mr. X als voormalig werknemer kennis had van de ontwikkelingen bij klager met betrekking tot de samenwerking met de softwareleverancier over het invoeren van de software.

De raad overweegt ter zake als volgt: Het is van algemene bekendheid dat het invoeren van en het overgaan tot een ander systeem ter zake software een geruime tijd vergt. Er zal dan binnen het

betreffende kantoor zeer vaak overleg gepleegd worden over de werkwijze van het nieuwe systeem. Ter zake verwijst de raad naar hetgeen mr. X in zijn fax van 29 november 2006, gericht aan klagers kantoor, stelde: 'In onderling overleg is vervolgens door uw medewerkers aangegeven welke functionaliteiten prioriteit hebben ...'.

Dit bevestigt dat invoering van het nieuwe systeem het gehele kantoor bezighield. Het was van klager en S de bedoeling dat het nieuwe systeem per 1 januari 2006 zou worden ingevoerd. Mr. X is tot 1 oktober 2005 in loondienst geweest op het kantoor van klager. Het ligt voor de hand en het is zelfs aannemelijk dat mr. X kennisgenomen heeft van de ins en outs van het nieuwe systeem en van de zienswijze en opvattingen ter zake van zijn voormalige kantoorgenoten. Hierdoor ontstond een tegenstrijdig belang waardoor het onjuist was van mr. X om in de strijd tussen het kantoor van klager en de softwareleverancier op te treden tegen zijn voormalig kantoor. De raad acht de vraag of mr. X al of niet bepaalde voor de softwareleverancier belangrijke informatie had verkregen niet van belang; ook de schijn van een tegenstrijdig belang dient te worden vermeden.

Mr X heeft aangevoerd dat in deze Gedragsregel 7, waarop klager zich beroept, niet van toepassing is omdat het daarin gaat over het optreden tegen een voormalige cliënt. De raad baseert echter het onjuiste handelen van mr. X op art. 46 van de Advocatenwet. Het paste hem niet om in de geschetste omstandigheden tegen zijn voormalige kantoor op te treden. Hij handelde aldus niet zoals een behoorlijk advocaat betaamt. Onderdeel 1 van de klacht is gegrond en de raad acht de hierna op te leggen maatregel een adequate sanctie.

Met betrekking tot onderdeel 2 overweegt de raad dat, nu mr. X ontkent dat hij medewerkers van het kantoor van klager benaderde met het doel om bij hem in dienst te komen de grondslag van dit onderdeel van de klacht niet vast staat. De lezingen van partijen omtrent dit onderdeel van de klacht lopen uiteen, doch niet goed kan worden vast-

gesteld welke van beide lezingen het meest aannemelijk is. Vandaar dat dit onderdeel van de klacht niet gegrond kan worden verklaard. Dit berust niet hierop dat het woord van klager minder geloof verdient dan het woord van mr. X, maar op de omstandigheid dat voor het oordeel dat mr. X tuchtrechtelijk verwijtbaar zou hebben gehandeld eerst voldoende aannemelijk moet zijn dat het verweten handelen feitelijk heeft plaatsgevonden. Dat nu is in deze zaak niet het geval. Dit onderdeel van de klacht zal als ongegrond moeten worden afgewezen.

Beslissing

De raad acht onderdeel 1 van de klacht gegrond en legt mr. X de maatregel van enkele waarschuwing op. De raad wijst onderdeel 2 van de klacht als ongegrond af.

Confraternele brief in een procedure overgelegd

Raad van Discipline 's-Gravenhage 12 november 2007

(mrs. Veling, Brussaard, Van Stigt, baron van Utenhove en De Weerdt)

Het verbod van overlegging in rechte van confraternele correspondentie en het in rechte doen van mededelingen over schikkingsonderhandelingen geldt ook in andere procedures dan in de procedure die rechtstreeks verband houdt met die correspondentie en onderhandelingen. Een beroep op de substantieringsplicht wordt gepasseerd. Onder omstandigheden is het ook ontoelaatbaar een kennelijk vertrouwelijk bedoelde confraternele brief ter kennis van derden te brengen.

- Art. 46 Advocatenwet (5.1 Regels die betrekking hebben op de juridische strijd)
- Gedragsregels 12 en 13

Feiten

Klager is de advocaat van een cliënt die een geschil heeft gehad met een wederpartij (werknemer) waarvoor mr. X als advocaat optrad ('de eerste werkgever'). De procedure tussen deze partijen heeft betrekking op een concurrentiebeding. In die procedure heeft mr. X een brief d.d. 22 september 2006 in het geding gebracht die door klager aan mr. X is gezonden.

De inhoud van die brief is de navolgende.

'Geachte confrère,

Tot mij wendde zich de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid W naar aanleiding van uw brief van 11 september 2006.

Nadat de overeenkomst tussen cliënten per 1 mei 2006 is beëindigd, is uw cliënt per 1 september 2006 in dienst getreden bij S. Deze laatste vennootschap is een concurrente van cliënt.

Uw cliënt handelt hiermee in strijd met het tussen partijen overeengekomen concurrentiebeding. Krachtens dit beding is het uw cliënt verboden werkzaam te zijn in of voor een onderneming in de meest uitgebreide zin van het woord, die artikelen en fabriceert, importeert, verhandelt of opslaat met het doel van verkoop van die producten, die W in haar verkoopprogramma heeft. Dit beding maakt geen onderscheid naar (concurrerende) ondernemingen binnen of buiten het concern, waartoe cliënt behoort.

S is inderdaad een 100% dochterfirma van cliënt. Beide vennootschappen handelen als twee volledig onafhankelijke ondernemingen binnen de overkoepelende structuur van de W Groep. Beide ondernemingen richten zich met dezelfde producten, weliswaar onder andere merknamen op hetzelfde marktsegment. Beide ondernemingen hebben elk hun eigen ondernemingsbelang waarbij de achterliggende verhoudingen van de verdeling der aandelen geen enkele rol speelt. Het concurrentiebeding beoogt voorts ook niet het belang van aandeelhouders te beschermen, maar juist het belang van de

onderneming te wiens behoeve de bepaling is geschreven.

Uw argument dat de dochtervennootschap op de hoogte is van de overtreding van het concurrentiebeding is niet relevant, en – voor zover al relevant – juist een contra-argument.

Dat kennelijk de acquirerende vennootschap een overtreding van het geldende concurrentiebeding – uit concurrentieoverwegingen – ambieert, zegt meer iets over de betrokken vennootschap dan over de waarde en de kracht van het concurrentiebeding. Deze opstelling onderstreept dan ook eens het belang, dat cliënte heeft bij instandhouding van het beding!

Een en ander betekent dan ook, dat cliënte uw cliënt onverminderd zal houden aan het concurrentiebeding. Uw cliënt is dan ook de direct opeisbare boete van € 455 per dag verschuldigd, onverminderd zijn gehoudenheid om zijn werkzaamheden bij S te staken en daarmee een einde te maken aan zijn wanprestatie.

Ik zie dan ook thans gaarne per omgaande uw toezegging, dat uw cliënt met onmiddellijke ingang zijn werkzaamheden bij S neerlegt. Mocht ik niet binnen 3 dagen na heden van u vernemen, dan houdt cliënte zich alle rechten voor.'

De nieuwe werkgever van de cliënt van mr. X (dat is dus S uit de geciteerde brief) heeft een verzoekschrift tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst ingediend bij de rechtbank te C, sector kanton. Naar aanleiding van dit verzoek heeft mr. X namens zijn cliënt op 30 januari 2007 een verzoekschrift ingediend met een groot aantal producties. Bij deze producties was gevoegd de hiervoor geciteerde brief van 22 september 2006. Voorts heeft mr. X bij dit verzoekschrift gevoegd een brief van mr. X van 25 oktober 2006 aan de directeur van de nieuwe werkgever en van zijn cliënt. In deze brief verwijst mr. X naar een faxbrief van klager van 20 oktober 2006; dat was een confraternele brief inhoudende het volgende.

'Door deze kom ik nog even terug op ons telefoongesprek van gisteren.

Ik benadruk dat de door mij geopperde suggestie géén voorstel is van cliënte.

Hoewel ik een inhoudelijke procedure niet

schuw (ik reserveerde daartoe ook inmiddels de benodigde tijd in mijn agenda) geef ik er de voorkeur aan om in zijn algemeenheid procedures te voorkomen.

In verband daarmee opperde ik volledig op eigen initiatief, en zonder daarmee cliënte ook maar enigszins te binden, de mogelijkheid dat partijen overeenkomen dat het concurrentiebeding wordt omgezet in een nader te formuleren relatiebeding indien en zodra de arbeidsovereenkomst tussen uw cliënt en S zal zijn beëindigd.

Ik verklaarde mij bereid om mijn invloed bij cliënte aan te wenden, indien en zodra u mij bericht, dat uw cliënt tot een dergelijke regeling bereid is.

Ik verneem graag op korte termijn van u. Wellicht dat kan worden gesteld dat dit voorstel weinig principieel, danwel mogelijk wat tegenstrijdig is, maar ik meen dat dit voorstel – gegeven de door mij veronderstelde eindigheid van de arbeidsovereenkomst bij S – een pragmatische oplossing kan zijn voor de situatie waarin uw cliënt zich samen met S heeft gemanoeuvreed.

Ik meende er goed aan te doen mijn "gedachtespindel" op papier te zetten; ter vermijding van elk misverstand zij herhaald dat dit geen voorstel van cliënte is, maar een door mijzelf geëntameerde oplossingsrichting.'

Klacht

Klager – dus de advocaat van de 'eerste werkgever' – verwijst mr. X dat hij:

- 1 in een procedure tussen zijn cliënte en de cliënt van mr. X de confraternele brief van 22 september 2006 heeft overgelegd;
- 2 wederom de confraternele brief van 22 september 2006 heeft overgelegd, ditmaal in de procedure tussen de nieuwe werkgever van de cliënt van mr. X en die cliënt zelf;
- 3 een confraternele brief van klager aan mr. X van 20 oktober 2006 aan derden heeft doorgestuurd, welke brief zowel qua opschrift als qua inhoud niet voor openbaring aan derden bestemd was;
- 4 zijn begeleidende brief van 25 oktober 2006 in een procedure heeft overgelegd, waardoor over de inhoud van de door klager geëntameerde schikkingsonderhandelingen mededelingen zijn gedaan aan de rechter.

Verweer

Mr. X voert tot zijn verweer het navolgende aan.

Ten aanzien van de klachtonderdelen a en b
 Mr. X stelt dat de brief van 22 september 2006 geen schikkingsvoorstel bevat, doch enkel een weergave van het juridische standpunt van de cliënte van klager. Mr. X heeft voorts aangevoerd dat de overlegging van de brief door hem mede gezien moet worden in het licht van de recente wijzigingen in het procesrecht, dat het standpunt van de wederpartij moet worden weergegeven.

Ten aanzien van klachtonderdeel c
 Mr. X is van mening dat het hem vrijstond zijn brief van 20 oktober 2007 aan zowel zijn cliënt als de nieuwe werkgever van zijn cliënt te doen toekomen. Mr. X had met dit laatste ook de bedoeling de nieuwe werkgever van cliënt te laten zien hoe de oude werkgever van cliënt handelde.

Ten aanzien van klachtonderdeel d
 Mr. X is voorts van mening dat hij niet in strijd handelde met Gedragsregel 13 omdat hij klagers brief van 20 oktober 2006 niet in enige procedure heeft overgelegd. Het feit dat mr. X de brief van 25 oktober 2006 in het geding heeft gebracht, is naar zijn oordeel evenmin in strijd met Gedragsregel 13, nu deze brief is overgelegd in de procedure waarbij klagers cliënte geen partij was. Gedragsregel 13 is immers beperkt tot de rechter of instantie die het conflict waarin het schikkingsvoorstel is gedaan, behandelt.

Overwegingen van de raad

Vooropgesteld wordt dat in de behandeling van een zaak op door de ene advocaat aan de andere gerichte brieven, ongeacht de inhoud daarvan, in rechte geen beroep mag worden gedaan dan wanneer het belang van de cliënt dit bepaaldelijk vordert, en dan slechts na voorafgaand overleg met de advocaat van de wederpartij en, zo nodig, advies van de deken. Omtrent de inhoud van de tussen advocaten gevoerde schikkingsonderhandelingen mag aan de rechter of instantie aan wiens oordeel

de zaak is onderworpen niets worden medegedeeld zonder toestemming van de advocaat van de wederpartij.

Ten aanzien van de klachtonderdelen 1 en 2 stelt de raad vast dat mr. X tot driemaal toe een confraternele brief van 22 september 2006 in een procedure heeft overgelegd. Hiervoor heeft mr. X geen toestemming van klager gevraagd noch advies bij de deken ingewonnen. De raad is dan ook van oordeel dat dit klachtonderdeel gegrond is. De substantiëeringsplicht leidt niet tot een ander oordeel.

Ten aanzien van klachtonderdeel 3 overweegt de raad dat klager mr. X verwijst dat hij een confraternele brief van 20 oktober 2006 bij brief van 25 oktober 2006 heeft doen toekomen aan zijn cliënt en de nieuwe werkgever van zijn cliënt. Op basis van de geldende Gedragsregels stond het mr. X vrij de betreffende brief aan zijn cliënt te sturen. Dit geldt echter niet voor de doorzending van de brief van 20 oktober 2006 naar de nieuwe werkgever van zijn cliënt. Bij dit laatste dient in ogenschouw te worden genomen dat in de verhouding van advocaten onderling een goede

beroepsuitoefening is gediend met een sfeer van vertrouwen en welwillendheid juist omdat zij tot taak hebben tegenstrijdige belangen van hun respectieve cliënten te behartigen. Om die reden is het wenselijk dat advocaten zich onthouden van al wat hun onderlinge verhouding kan verstoren en al wat bij een reeds verstoorde verhouding aanleiding kan geven tot verdere verslechtering van die verhouding.

Uit de tekst van de brief van 20 oktober 2006 kan zonder twijfel worden afgeleid dat het een vertrouwelijke brief betrof en dat klager de inhoud van die brief niet met zijn cliënte had besproken. Tijdens de zitting heeft mr. X desgevraagd verklaard dat hij de brief van 20 oktober 2006 aan de nieuwe werkgever van zijn cliënt heeft gestuurd met het doel de cliënte van klager in een bepaald daglicht te plaatsen. De oude en de nieuwe werkgever van de cliënt van mr. X behoren tot hetzelfde concern en verhouden zich tot elkaar als moeder en dochter. De raad is van oordeel dat mr. X ten onrechte het vertrouwelijk karakter van de brief ontkent en de brief oneigenlijk heeft gebruikt om tweespalt

te creëren tussen de oude en de nieuwe werkgever van zijn cliënt. Daarbij heeft mr. X uit het oog verloren de onderlinge verhouding tussen hem en klager. Dit klachtonderdeel is derhalve gedeeltelijk gegrond.

Ten aanzien van klachtonderdeel 4 stelt de raad vast dat mr. X zijn brief van 25 oktober 2006, waarin hij verwijst naar de confraternele brief van 20 oktober 2006 van klager, in een procedure heeft overgelegd, waarbij weliswaar niet de cliënt van klager, te weten de oude werkgever, maar wel de nieuwe werkgever partij was. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen ten aanzien van klachtonderdeel 3, acht de raad ook dit klachtonderdeel gegrond.

Gelet op de aard en de ernst van de begane overtreding acht de raad de maatregel van enkele waarschuwing passend en geboden.

Beslissing

De raad verklaart klachtonderdeel 3 gedeeltelijk gegrond en klachtonderdelen 1, 2 en 4 gegrond en legt ter zake aan mr. X de maatregel van enkele waarschuwing op.

UNIEK CONCEPT ORV ADVOCATUUR

Mutsaerts realiseert overlijdensrisico verzekering (ORV) met scherpste premies en unieke flexibiliteit.

Middels een overlijdensrisicoverzekering met leeftijdsafhankelijke premies bent u goedkoper uit en kunt u exact conform uw wensen verzekeren.

Wanneer?

- om uw nabestaandenpensioen te verzekeren (mogelijkheid om jaarlijks aan te passen in samenhang met de eigen beheersreserve van uw pensioen)
- om uw hypotheekschuld af te dekken
- als kapitaalsuitkering op het leven van uw partner

Voor wie?

- zowel voor partners, als advocaatmedewerkers

Overige bijzonderheden

- hoge verzekerde bedragen mogelijk
- jaarlijks opzegbaar
- niet-rokers tarieven
- mogelijkheid collectiviteiten voor maatschappen

Jaarpremie per € 500.000

	Niet-Rokers	
	Man	Vrouw
30	256	194
35	294	239
40	389	322
45	583	489
50	883	706
55	1.367	961

	Rokers	
	Man	Vrouw
30	400	294
35	483	400
40	678	583
45	1.067	967
50	1.689	1.461
55	2.678	2.056

Eenmalige eerste kosten € 650,-. Bij mutatie eenmalige kosten € 25,-

Wie is Mutsaerts?

Mutsaerts BV, gevestigd in Tilburg, is een onafhankelijk assurantie-kantoor en heeft een geschiedenis die teruggaat tot 1926. Met name advocaten(kantoren) behoren tot haar clientèle. Het aangaan van een langdurige relatie staat hierbij voorop, waarbij Mutsaerts een proactieve rol vervult.

Uitnodiging

Hebt u interesse in een voor u of uw kantoor op maat gemaakte offerte of vergelijking? Neemt u dan rechtstreeks contact op met ons kantoor en vraagt u naar Kim Thönissen, kthonissen@mutsaerts.nl

Mutsaerts BV
Ringbaan West 240 · Tilburg
Postbus 9102 · 5000 HC Tilburg
T 013 5942828
F 013 5942829
www.mutsaerts.nl

**RECHT
DOOR ZEE**

BUIK EN VAN DER HORST
gerechtsdeurwaarderskantoor

Boommart 3a, 2311 EA Leiden
T: (071) 516 10 10 F: (071) 514 48 77
info@buik-vanderhorst.nl

Gouda zoekt

WIJ

zijn drie advocaten, samenwerkend op basis van kostendeling, in het historisch centrum van Gouda, met een gemengde betalende- en toevoegepraktijk in (onder meer) het arbeidsrecht, sociale zekerheidsrecht, familierecht, strafrecht en letselschaderecht

ZOEKEN

uitbreiding met 1 of 2 advocaten (M/V)

ALS JE

een ervaren advocaat bent, met hart voor het vak, die wil werken in een combinatie van betalende - en toevoegepraktijk, die kennis, kosten, zorgen, ideeën en humorwil inbrengen en delen

DAN

bel je één van ons om kennis te maken en mogelijkheden voor samenwerking te onderzoeken:

Sandra van der Giesen

0182 - 678401 / info@vandergiesenadvocaten.nl

Juliet Echteld

0182 - 670466 / juliet.echteld@planet.nl

Tineke Jongeneel

0182 - 582050 / martina.jongeneel@telfort.nl

Le Tableau
VOOR DE ADVOCATUUR EN HET NOTARIAAT

Strategische buffer nodig?

Tijdelijk, vast én excellent!

www.letableau.nl

Le Tableau bemiddelt exclusief in functies voor de advocatuur en het notariaat

HUIZINGA SPANJER ADVOCATEN

is een reeds lang bestaand kantoor in een representatief pand nabij het centrum van Haarlem, alwaar drie advocaten werkzaam zijn in een algemene praktijk met de nadruk op strafrecht, ondernemingsrecht en familierecht.

Binnen ons kantoor is ruimte voor een zelfstandige **advocaat** (m/v) met voltooide stage op basis van kostendeling. Secretariaat, inclusief administratieve en boekhoudkundige ondersteuning is aanwezig.

Voor informatie kunt u bellen met mr J.W. Spanjer (023-5255959) of uw reacties mailen naar spanjer@huizinga-advocaten.nl.

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE ?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

CASSATIE

Delissen Martens advocaten & belastingadviseurs adviseert en procedeert in cassatie.

Contactpersoon:
mr M.J. van Basten Batenburg

Sportlaan 40
2566 LB Den Haag
T 070 311 54 11
www.delissenmartens.nl

**MARTENS
NASSITENS**

ElsevierOrde

Onmisbare juridische kennis binnen handbereik

Voordelen van de ElsevierOrde kennisbank voor u op een rij:

- ✓ Altijd en overal **online toegang** tot de kennisbank;
- ✓ U betaalt alleen voor het rechtsgebied dat u gebruikt;
- ✓ Wekelijks de **belangrijkste uitspraken** op een rijtje;
- ✓ Eenvoudig en **snel zoeken**;
- ✓ De meest recente wet- en regelgeving en jurisprudentie bij de hand;
- ✓ Wekelijks het laatste nieuws;
- ✓ **Actueel** commentaar van een gerenommeerde redactie.

**Meer weten over de nieuwe kennisbankmodules
Personen- en Familierecht of Arbeidsrecht?**

Neem contact op met een van onze accountmanagers;

T: 020 - 515 91 18 of E: juridisch@reedbusiness.nl

Online juridische kennis op uw vakgebied.

Plaats uw advertentie midden in uw doelgroep. Het Advocatenblad helpt u daarbij.

Elke drie weken bereikt u met een personeelsadvertentie in het Advocatenblad alle geïnteresseerde juridisch actieve juristen.

Desgewenst helpen wij u met het opstellen van de tekst voor uw personeelsadvertentie, die professioneel vorm wordt gegeven in uw eigen huisstijl, met uw eigen logo!

Meer informatie?

Wilt u meer informatie, bel dan Bas Brouwer, tel. 0172 – 23 44 60, die u graag vrijblijvend informeert over alle mogelijkheden. Bezoek ook eens onze website: www.bdmbv.nl

brouwer's direct marketing

U zoekt:

- advocaten
- medewerkers
- stagiaires
- (bedrijfs)juristen
- belastingdeskundigen
- leden rechterlijke macht

Grafisch ontwerp van HUISSTIJLEN VAKBLADEN TIJDSCHRIFTEN, JAARVERSLAGEN PUBLICITEITSMATERIAAL INTERNETSITES

Dik Visser (dik.nu) & Dimitry de Bruin ([dim dim](http://dimdim.nl)) werken samen onder de naam unit-1. Voor meer informatie kijk op: www.unit-1.nl of mail naar: info@unit-1.nl

Kantoor houden in stijl:

aan de Herengracht (Gouden Bocht) te Amsterdam:

aangeboden: drie ruime advocaten-kamers (± 70 m²) in een 18de eeuws grachtenpand alwaar thans 5 advocaten zelfstandig de civiele praktijk uitoefenen. Mede gebruik van gemeenschappelijke faciliteiten, inclusief stijklkamer. Het visitekaartje van uw kantoor!! Uitermate geschikt voor 2 of 3 startende ondernemers.

Neemt u s.v.p. contact op met mr. E.J. Rasker, tel. 020-5312050, info@heren503.nl

ZIYA TOGA'S

*-Eerste kwaliteit stoffen, secure afwerking
-Maatneming op kantoor / thuis mogelijk
-Beffen op voorraad*

Toga in zeer lichtgewicht 100 % Cool Wool en incl. bef naar keuze in 2008:

Advocaat	€ 375,- ex. BTW
Rechter / O. v. J.	€ 475,- ex. BTW
Raadsheer / Adv. Gen.	€ 485,- ex. BTW

Leeghwaterlaan 76
5223 BA 's-Hertogenbosch
(Bij paleis van justitie)

073 – 6234526
www.ziyatoga.nl
info@ziyatoga.nl

INTERNATIONAAL JURIDISCH INSTITUUT

Spui 186
2511 BW s-Gravenhage
telefoon: 070-3460974
telefax: 070-3625235
e-mail: info@iji.nl

Het Internationaal Juridisch Instituut adviseert in zaken betreffende internationaal en buitenlands recht, in het bijzonder waar het gaat om vragen van internationaal privaatrecht en buitenlands privaatrecht- en procesrecht.

Werkterreinen zijn onder andere:

- personen- en familierecht
- nationaliteitsrecht
- erfrecht
- procesrecht
- overeenkomstenrecht
- strafrecht
- onrechtmatige daad

Bezoek onze website: www.iji.nl

Wordt Swart jouw volgende zaak?

Twee jaar geleden begon mr. Marco Swart zijn praktijk voor particulieren en bedrijven. Vanuit Brainport Eindhoven biedt Swart Advocaten smart legal services, met arbeidsrecht als specialisme. Daarnaast zetten we onze kwaliteiten in op juridische gebieden als het verbintenissenrecht, verzekeringsrecht en incasso's. Wegens aanhoudende groei is er per direct ruimte voor een:

Advocaat-medewerker

Wij zoeken een advocaat met ruime ervaring in het arbeidsrecht. Je werkveld: loonvorderingen, ontslagkwesties, afvloeiingsregelingen, geschillen over concurrentiebedingen en arbeidsrechtelijke advisering, onderhandelingen en procedures voor zowel mkb-bedrijven als particulieren en statutair-directeuren. Daarnaast verzekeringskwesties, aansprakelijkheidskwesties en incasso's. Je spreekt aantoonbaar goed Duits en Engels. Je wilt een specialisatie-opleiding als Pala of Grotius volgen. Je bent bereid je kennis over internationale aspecten van het arbeidsrecht te vergroten. Uiteraard ga je graag met mensen om.

Je schriftelijke sollicitatie met c.v. graag binnen 14 dagen sturen aan: Swart Advocaten, t.a.v. Marco Swart, Postbus 7180, 5605 JD Eindhoven
Meer informatie: www.advocaat-swart.nl en www.advocaatarbeidsrecht.nl

VOX ET
LINGUA

Vertalingen (gewaarmerkt)

Da Costakade 8-huis
1052 SJ Amsterdam

Mobiel 06-20004823
Telefoon 020-6167821
E-mail vox@euronet.nl
Internet www.voxetlingua.nl

VOX ET LINGUA

lexmcdeere
ADVOCATEN

Lex McDeere advocaten Rotterdam

zoekt

ondernemende advocaat met eigen praktijk

voor samenwerking en toetreding
als partner op korte termijn

Ondernemingsrecht • Contractenrecht • Arbeidsrecht • Financieel recht

www.lexmcdeere.nl

Plaats nu ook je CV op www.jbb.nl!

kantofrechter

Kandidaat-notaris commercieel vastgoed

Advocaat-medewerker Ondernemingsrecht

Jurist Bank- en effectenrecht

Advocaat stagiaire Corporate/M&A

Voor een compleet aanbod van juridische vacatures ga je naar jbb.nl

Juridische Banenbank

Schmidt & Rutten

advocaten

Schmidt & Rutten advocaten is een kantoor in het centrum van Amsterdam dat zich richt op de behandeling van nationale- en internationale strafzaken.

Ter uitbreiding van onze praktijk zijn wij op zoek naar een:

Gevorderde stagiaire / 1^e jaars medewerker met aantoonbare belangstelling voor en ervaring in het strafrecht.

Sollicitaties met curriculum vitae kunt u richten aan:

mr. R.B. Schmidt
Amstel 84
1017 AC Amsterdam
www.sr-advocaten.nl

Huver Advocaten is een in Venlo gevestigd advocatenkantoor dat zich richt op de civielrechtelijke dienstverlening aan ondernemers en ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf en particulieren.

Ter uitbreiding zoekt Huver Advocaten een:

advocaat-medewerker (m/v)
of een
gevorderde stagiair (m/v)

Schriftelijke sollicitaties met curriculum vitae kunnen worden gericht aan mr. L.J.M.G. Kunzeler. Indien u per e-mail wilt reageren kunt u uw sollicitatie zenden naar ons algemene e-mailadres: mail@huveradvocaten.nl onder vermelding van sollicitatie advocaat .

KWALITEIT

GAAT VOOR

GROEI

DVDW biedt in Den Haag alle ruimte voor bijzonder gespecialiseerd talent

DVDW is een groeiend middelgroot commercieel advocatenkantoor met vestigingen in Den Haag en Rotterdam. Op het moment zijn er 27 advocaten werkzaam. Er is nadrukkelijk gekozen voor kwaliteit en DVDW is dagelijks bezig deze keuze in de praktijk te brengen. Een permanent streven naar de beste dienstverlening, het beste advies én de beste medewerkers. Deze strategie wordt beloofd door onze opdrachtgevers. In verband met de kwalitatieve groei van DVDW bestaat er behoefte aan uitbreiding; voor ons kantoor in Den Haag zoeken wij:

**Advocaat-medewerker
voor de sectie Arbeidsrecht**

**Advocaat-medewerker
voor de sectie Personen- en Familierecht**

Naast uw juridische kwaliteit doen we een stevig beroep op uw persoonlijkheid, teamgeest en ondernemerschap. Voor uw relaties bent en blijft u een vaste gesprekspartner, bestaande en nieuwe cliënten weet u snel aan u te binden. Uiteraard bent u uitstekend op de hoogte van de ontwikkelingen op uw rechtsgebied in brede zin. U bent de geestverwant die onze passie voor kwaliteit deelt en ons succesvolle jonge kantoor wil completeren met de uitbreiding van onze bestaande sectie. U begrijpt dat we daarbij moeten kunnen bouwen op uw ervaring van minimaal 6 jaar. Uw specialisme heeft u (bijna) bekroond met een specialisatieopleiding.

Bij DVDW krijgt u een uitgelezen kans samen met uw sectie door te groeien. We bieden u een stevige positie binnen een jong kantoor met een menselijke maat. Daarbij bieden we u de ruimte om eigen ambities en een eigen praktijk te combineren. En dat alles in een plezierige en informele werkomgeving.

Sollicitaties met CV kunt u richten aan DVDW Advocaten, ter attentie van mevrouw A. Blok, Postbus 85850, 2508 CN Den Haag (of via blok@dvdw.nl). Voor inhoudelijke toelichting zijn mr. Martine Boender-Radder (sectie Personen- en familierecht) en mr. Marc de Leeuw (sectie Arbeidsrecht) bereikbaar via 070 - 354 70 54.

DVDW
Duijnste van der Wilk advocaten

www.dvdw.nl

Foto: Colin Wilson

De gemeente Arnhem zoekt m/v:

Advocaat / Senior Juridisch Adviseur (100%)

Facilitaire Dienst / sector Kennis & Advies / afdeling Onderzoek Statistiek en Juridisch Advies (OSJA)

- Je functioneert voor deze functie op WO- niveau in een team van vijf juridisch specialisten. Je adviseert en ondersteunt het concern op het civielrechtelijk vlak met de nadruk op contracten- en aansprakelijkheidsrecht. Ervaring met het bouwrecht, vastgoedrecht en het aanbestedingsrecht strekt tot aanbeveling. Je bent overtuigend, daadkrachtig en resultaatgericht. Je hebt je advocaat-stage afgerond en bij voorkeur 4 tot 8 jaar ervaring opgedaan in de advocatuur en/of bedrijfsleven. Je salaris bedraagt maximaal € 4.980,- bruto per maand bij een 36-urige werkweek. Reageer onder nummer: FD-0904.

Je reactie, onder vermelding van het vacaturenummer, zien wij graag tegemoet vóór 11 april 2009.

Wil je meer informatie over de gemeente Arnhem of de vacature, kijk dan op onze site www.arnhem.nl/vacatures

Acquisitie n.a.v. deze advertentie wordt niet op prijs gesteld.

ONDERWERP
Vacature
Facilitaire Dienst

ADVOKATENKANTOOR spaarndammerbuurt

gevestigd te Amsterdam is een kantoor waar vier advocaten werkzaam zijn op gebieden als woonrecht, arbeidsrecht, strafrecht, personen- en familierecht en vreemdelingenrecht. Wij werken op basis van kostendeling. In verband met het inspringen voor elkaar bij drukte of vakanties wordt de voorkeur gegeven aan een kandidaat die het straf- en vreemdelingenrecht beheerst.

Wij zoeken thans een

ADVOCaat (M/V)

Onze voorkeur gaat uit naar kandidaten met een (bijna) afgeronde stage. Schriftelijke reacties garne binnen 14 dagen aan:

Advokatenkantoor Spaarndammerbuurt
t.a.v. mr. J.J.M. Kleiweg
Le Mairekade 55
1013 CB Amsterdam

Telefonische inlichtingen (020-686.8687)
bij mr. J.J.M. Kleiweg of mr. M. Zweers

van Schie advocaten te NIJMEGEN

Ons kantoor met 6 advocaten voert een algemene praktijk met nadruk op arbeidsrecht strafrecht familierecht en vreemdelingenrecht

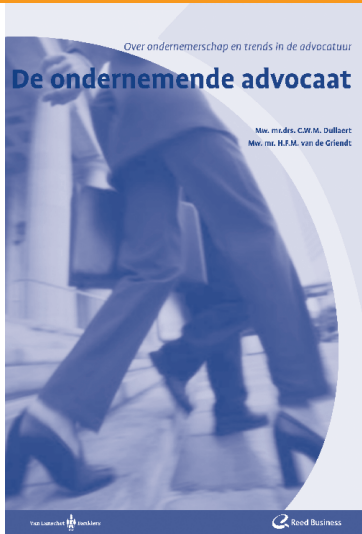
heeft plaats voor een:

ADVOCaat/ (gevorderde) STAGIAIRE (m/v)

in de functie ligt de nadruk op het familierecht

sollicitaties graag binnen 14 dagen te richten aan:
de heer mr R.G.H.M. de Glas
Postbus 1017
6501 BA Nijmegen

Voor verdere informatie
tel. 024 - 323 88 44

De ondernemende advocaat (€ 30,90)

De lastige partner (€ 30,65)

De (pro)actieve patroon (€ 29,95)

NU SAMEN VOOR € 69,95!

Met deze drie boeken heeft de juridische professional toegankelijke managementinformatie die hij direct in de dagelijkse praktijk kan toepassen. Aan de hand van de teksten, voorbeelden, checklists en tips kunnen de werkprocessen op kantoor worden geoptimaliseerd.

De drie boeken zijn geschreven door mr. Monique van de Griendt en mr. drs. Christ' l Dullaert, auteurs met veel ervaring in de praktijk van de advocatuur en tegenwoordig o.a. actief als trainers en adviseurs van juristen en juridische organisaties. Prof. dr. Rob van Otterlo was hun co-auteur bij het schrijven van De (pro)actieve patroon.

DE ONDERNEMENDE ADVOCAAT

Over ondernemerschap en trends in de advocatuur.

ISBN 9789059017764

De hedendaagse advocaat moet niet alleen zijn vak beheersen maar ook ondernemend zijn met een open oog en oor voor de juridische markt. In dit boek worden negen trends benoemd die de advocaat tot een meer ondernemende houding dwingen. Inclusief tips waarmee advocaten hun ondernemende houding kunnen optimaliseren.

DE LASTIGE PARTNER

Management in de advocatuur, noodzakelijke vaardigheden en technieken.

ISBN 9789059014992

Management van een advocatenkantoor is niet eenvoudig. Een goed advocaat is niet automatisch een goed manager. Dit boek geeft de kantoordirectie praktische, operationele handvatten om een kantoor met hoogopgeleide professionals aan te sturen. Aandacht voor o.a. coaching, leiderschap, feedback en het creëren van diversiteit.

DE (PRO)ACTIEVE PATROON

Succesvol opleiden en begeleiden van juristen.

ISBN 9789035242197

Met dit boek in de hand kan de (aankomend) patroon zijn aansturing van de stagiaire voorbereiden, onderbouwen en verfijnen. Een belangrijk instrument voor elke advocaat die niet graag goede stagiaires verliest, zeker omdat er altijd een krappe arbeidsmarkt is voor excellente juristen. Met checklists, oefeningen en assessments.

Voor meer informatie: www.elsevierjuridisch.nl/boeken

Voor € 69,95 schaf ik de 3-delige boekenreeks 'Advocatuur in de praktijk' aan. Ik bestel reeks(en). (ISBN 9789035243453 – prijs incl. btw, excl. verzendkosten)

Ik heb al eerder een bestelling geplaatst bij Reed Business

ja nee

Naam:

Titel: M/V

Organisatie:

privé/zakelijk

Adres:

Plaats:

Postcode:

Telefoon:

E-mailadres:

Datum:

Handtekening:

Vul de coupon in en fax dit naar Reed Business Klantenservice: (0314) 349 048 of bel: (0314) 358 358 of e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl.

Uw gegevens kunnen worden gebruikt voor het toezenden van informatie en/of speciale aanbiedingen door Reed Business en speciaal geselecteerde bedrijven. Indien u hiertegen bezwaar heeft, stuurt u een briefje naar Reed Business bv, t.a.v. Adresregistratie, Postbus 808 7000 AV Doetinchem.

Productcode: 03A60

Bestelcoupon

ELSEVIER Juridisch

GDO

ADVOCATEN

is een ambitieus en groeiend kantoor in Nijmegen.

Wij zoeken :

een medewerker/ gevorderd advocaat-stagiair m/v

voor met name de familierechtpraktijk.

Wij bieden u een inspirerende en informele werkomgeving en mogelijkheden om uw deskundigheden en vaardigheden verder te ontwikkelen.

Uw reactie kunt u richten aan mr. Herman Van Ojen, Sint Annastraat 166-168, 6524 GS Nijmegen.

www.gdo.nl

Grootjans
ADVOCATEN

Grootjans Advocaten zoekt voor de algemene praktijk een

Advocaat
Medewerker / stagiaire

U komt te werken in een advocatenkantoor met een informele werksfeer, waar op dit moment vier advocaten werkzaam zijn. Wij werken in een hecht team met korte lijnen naar de cliënt. In ons kantoor voeren wij een algemene praktijk voor zowel het midden- en kleinbedrijf, alsook voor particulieren. Het accent van onze werkzaamheden ligt op het terrein van het arbeidsrecht, ondernemingsrecht, insolventierecht, strafrecht, personen- en familierecht, sociale zekerheidsrecht.

Uw schriftelijke reactie kunt u binnen veertien dagen na verschijnen van dit blad richten aan:

Grootjans Advocaten
T.a.v. mr. L.Th.B. Grob
Postbus 586
7000 AN Doetinchem
0314 – 34 24 40
www.grootjansadvocaten.com
Email: info@grootjansadvocaten.com

WOLF ADVOCATEN

Wij combineren een prettige, collegiale, werksfeer met dienstverlening op hoog niveau. Momenteel bieden wij onze diensten met name aan op het gebied van familierecht (vFas), personenschade (LSA en ASP), strafrecht en arbeidsrecht. Ons kantoor is gevestigd in het centrum van Haarlem. Wij zoeken in verband met uitbreiding

één of meerdere advocaten
(op basis van kostendeling)

Voor informatie over ons: zie onze website www.wolfadvocaten.nl

Uw reactie zien wij graag binnenkort tegemoet en kunt u richten aan:
Wolf Advocaten
t.a.v. mr. A.M. Wolf
Gedempte Oude Gracht 35
2011 GL Haarlem
T: 023-5515188
E: amwolf@wolfadvocaten.nl

TOGA
atelier
Schout & Katsantonis

www.toga.net

- Rijksleverancier
- Toga's op maat van eerste kwaliteit stof
- Korte levertijd
- Bef cadeau bij bestelling toga

Industrieweg 51
Tel. 010 - 245 07 66

3044 AS Rotterdam
Fax 010 - 245 07 67

Advocatenkantoor Demirtas is een jong kantoor dat zich specialiseert in de vreemdelingen (algemene) praktijk. Ter uitbreiding van haar praktijk is zij op zoek naar een:

- gevorderde stagiaire (bij voorkeur in 't bezit van een afgeronde beroepsopleiding)
- juridisch medewerker (met mogelijkheid doorgroeit tot advocaat-stagiaire)

Uw sollicitatie met CV kunt u binnen 2 weken na publicatie richten aan Advocatenkantoor Demirtas t.a.v. mevrouw Mr. M. Demirtas, Postbus 625, 6800 AP Arnhem of per e-mail naar m.demirtas@advocatenkantoordemirtas.nl

Wie zijn wij?

Ludwig & Van Dam advocaten is een geheel in franchise- en andere samenwerkingsverbanden gespecialiseerd advocatenkantoor en marktleider op dit gebied in Nederland. Het kantoor beschikt over een ruime kennis en ervaring en kenmerkt zich door een hoog denk- en werkniveau.

Ludwig & Van Dam advocaten heeft een consciëntieuze beroepsopvatting in combinatie met een cliëntgerichte benadering. Door het kantoor worden zowel franchisegevers als franchisenemers bijgestaan. Franchisegevers worden duurzaam begeleid, onder andere bij het opstellen en het herzien van franchiseovereenkomsten en aanverwante contracten. Daarnaast is het kantoor actief bij reorganisaties van franchiseorganisaties. Voorts worden franchisenemers begeleid, onder andere in de vorm van het duurzaam bijstaan van besturen van verenigingen van franchisenemers en het optreden ten bate van (groepen van) franchisenemers in conflictsituaties.

Voorts wordt er ook opgetreden als mediator en arbiter. Door de bij Ludwig & Van Dam werkzame advocaten wordt veelvuldig gepubliceerd in diverse vakbladen en opgetreden bij seminars, workshops et cetera. Ludwig & Van Dam advocaten is lid van de Nederlandse Franchise Vereniging.

Thans zijn er 8 advocaten en een juridisch adviseur werkzaam op ons kantoor.

Waar zijn wij gevestigd?

Ons kantoor ligt midden in het prachtige havenkwartier van Rotterdam en is modern en goed geoutilleerd.

Naar wie zijn wij op zoek?

Wegens groei van de franchisepraktijk zijn wij op zoek naar:

een
Advocaat-stagiaire

en/of

een
Advocaat-medewerker

Specifieke ervaring in de franchisepraktijk is niet vereist, wel een meer dan gemiddelde belangstelling daarvoor.

Wij zijn op zoek naar iemand die:

- Zelfstandig kan werken;
- Goede sociale en communicatieve vaardigheden bezit;
- Stressbestendig is;
- Gevoel voor humor heeft;
- Het als uitdaging ziet om diepgang te zoeken in de veelal complexe zaken.

Wij bieden een werkomgeving waar in een even uitstekende als ontspannen collegiale sfeer kan worden gewerkt en ontwikkeld, met wederzijds respect voor de balans tussen werk en privé.

Uw schriftelijke sollicitatie kunt u zenden naar onderstaand adres of per email.

Ludwig & Van Dam advocaten
Rivierstraat 159
3016 CH Rotterdam
telefoonnummer: 010 – 241 57 77
faxnummer: 010 – 241 57 70
www.ludwigvandam.nl

Inlichtingen kunnen worden gevraagd bij Mr J. Sterk of Mr A.C. van Engel, e-mailadres: sterk@ludwigvandam.nl of vanengel@ludwigvandam.nl, aan wie tevens de sollicitatiebrief dient te worden gericht.

ElsevierINA meer dan een rekenprogramma

De voordelen van het alimentatierekenprogramma ElsevierINA voor u op een rij:

- ✓ Gebruikt door de **rechterlijke macht**
- ✓ **Makkelijke navigatie**
- ✓ Maken van meerdere berekeningen naast elkaar
- ✓ Toevoegen van **eigen** specificaties en notities
- ✓ Omzetten van berekeningen naar een PDF-bestand
- ✓ Uitgebreide printfunctie
- ✓ Informatie uit het **Tremarapport** direct zichtbaar in het programma
- ✓ Dossiers worden **lokaal** opgeslagen
- ✓ Eenvoudig berekenen van het partneraandeel in de **kosten van de kinderen**

Meer weten?

Neem contact op met Elsevier Juridisch, telefoon (020) 515 9118 of e-mail charles.struijk@reedbusiness.nl

Overtuig uzelf en bekijk de demo op www.elsevierjuridisch.nl/ina

ElsevierINA
Iudex Non Aestimat